

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

(izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku)

V Malagi je skupina manifestantov izvršila napad na uredništvo desničarskega lista »Union Mercantil« in ga popolnoma porušila.

Iz tega sledi, da se odslej angleška vlada ne bo več upirala italijanskim težnjam v Abesiniji, da petrolejskih sankcij ne bo več izsiljevala in da bo nasprotno gledala, da se abesinski spor čim prej konča — že pred deževjem — ugodno za Italijo.

Belgrad, 21. februarja. AA. Danes ob 12. je bil v svečani avdijenci pri Nj. kr. Vis. knezu namestniku novi grški poslanik na našem dvoru Konstantin Dasakelapoulou. Nj. Vis. knez namestnik je sprejel novega grškega poslanika, ki mu je pri tej priložnosti izročil svoja akreditivna pisma, v navzočnosti predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića.

Zasedanje banskega sveta

V izpolnitve poročila o debati o tehničnem oddelku v večeršnjem poročilu navajamo še, da je banski svetnik Bajlec (Murska Sobota) predlagal za čimboljšo zvezo Slovenske krajine in Slovenijo

zgraditev mostu pri Petanjih ter da je ban dr. Natlačen obljubil postavko 500.000 Din, načelnik tehničnega oddelka pa je Bajlecu obljubil, da se to delo prične že letošnje jesen.

Razprava o socialnem in zdravstvenem oddelku

Nase sročnje poročilo, ki je bilo prekinjeno med govorom dr. Breclja, izpolnjujemo še: Dr. Breclj zahteva predvsem, naj bi se osnovali dispanzerji na vseh večjih bolnišnicah. Ljubljanska bolnišnica je prenatrpana in premalo podpirana. Država prispeva bolnišnicam: v Belgradu 65 odst., v Splitu 59 odst., v Sarajevu 77 odst., na Cetinju 65 odst., v Novem Sadu 52 odst., v Nišu 63 odst., v Skoplju 62 odst., v Ljubljani 23 odst., za žensko bolnišnico v Ljubljani pa samo 16 odst.

Dolžnost mesta Ljubljane je, da zgradi infekcijsko bolnišnico s približno 80 posteljami. Dr. Breclj ponavlja grajo prav neverjetnega birokratizma v ljubljanski bolnišnici, ki je dospela tako daleč, da so zdravniki ponižani na stopnjo pisarjev, mesto da bi zdravili bolnike.

Dr. Breclj ugotavlja, da so bili trije slovenski ministri šefi ministrstva za socialno politiko in sicer Ivan Pucelj nad dve leti, dr. Fran Novak osem mesecev in dr. Drago Marušić šest mesecev. Počeli pa so samo osebno sanitetno politiko, kakršne ne smemo pozabiti. Dr. Breclj se pohvalno izražajo nato o zasebni iniciativi Trgovskega bolniškega in podpornega društva, ki je ustanovilo Slajmerjev dom za svoje člane, in pa Zdravstveno zadrugo v Pomikvah pri Dobrem polju.

V smislu svojih izjav je dr. Breclj prečital primerno resolucijo.

Josip Tratnik (Križnik) sprajše glede zavoda za zdravljenje in raziskavanje raka. Dr. Breclj mu pojasni, da je v proračunu določeni znesek premajhen za ta zavod. Dr. Breclj izjavlja, da ni za to, da bi se ustanavljali zavodi, ki nimajo pogojev za obstoj. Banovina ima dolžnost, da njene bolnišnice na svojih oddelkih zdravijo raka. Banska uprava naj to vprašanje temeljito prouči, računati pa mora, da je za ustanovitev zavoda za zdravljenje raka celo 5 milijonov Din prenizka vsota.

Ban dr. Natlačen izreka posebno zahvalo dr. Breclju, ki je podal izčrpano poročilo o zdravstvenih razmerah v Sloveniji, ter naglašajo, da je dr. Breclj opravič s svojim govorom zdravo kontrolo nad temi razmerami.

Ivan Avsenek (Ljubljana) naglašajo: Gre za dva

problema: eksploatacijo objektov kot takih in za objekte kot take. Princip prispevkov je dvojen: prostovoljen ali pa obvezen. Ali naj sama prevzame vsa bremena, ali bo mogla prenesti ta bremena tudi na druge samoupravne enice. Drugi problem tvorijo bolniški objekti. Ljubljanska bolnišnica, ustanovljena za 600, ima sedaj 1600 postelj. Z ozirom na vedno naraščajoče število postelj bi se morala že prej povečati. Tudi če se sedaj odločimo za povečanje, moramo s tega vidika misliti tudi na bodočnost, ko se bo število še povečalo. Sedaj si pa poklicni faktorji niti v osnovah rešitve tega problema niso na jasnem. Treba se je odločiti, kako napraviti prehod iz stare v novo bolnišnico, na kakšnem svetu in po kakšnem sistemu (blokvnem) itd. Denar se ne da dobiti, dokler se ti osnovni problemi ne rešijo vsaj za nekaj desetletij. Potem nastane vprašanje, kdo naj po tem prevzame denar. Denar bo dobil samo krepak konzorcij, obstoječ iz banovine, mest in socialnih zavarovalnih zavodov. Sistem priditkov in prizidkov se mi zdi samo začasna rešitev. Trgovsko bolniško in podporno društvo je investiralo v svoj sanatorij 5 milijonov Din za 25 postelj. Postelje pa običajno stanejo pri drugih takih institucijah 35.000 do 50.000 Din. Ideja v tej obliki se mi zdi ponesrečena in nerentabilna.

Dr. Josip Leskover (Maribor) izvaja med drugim: Mariborska bolnišnica ne zadostuje sedanjim potrebam, še manj pa za bodočnost. To je neprijetno, ker leži Maribor na meji. Maribor mora torej dobiti moderno bolnišnico. Tudi v mariborski bolnišnici so razmere desolantne. Mariborska bolnišnica je bila preračunjena prvotno le na 65 postelj. Razširjenje bolnišnice je potrebno, za kar je nabranih že okoli 2 milijona dinarjev. Mnenja je, naj se seveda velik paviljon za kirurški in ginekološki oddelki ter nekaj sob za opazovalnico. Sedanjim ginekološki oddelki bi pa služili za otroško bolnišnico. Predlaga, da se v proračunu bolnišnice v Mariboru zviša partija 5/6 za 80.000 Din in partija 3/9 za 50.000 Din.

Ban dr. Natlačen okoli 9 zaključijo sejo, ki se je nadaljevala danes ob 9 dopoldne.

Peti dan zasedanja Brezposelnost in javna dela

Ban dr. Natlačen je na današnji seji imenoval za overovatelja zapisnika Ivana Štrčina in Martina Steblovnika.

Ban sporoča, da je bil dosežen sporazum glede obravnave obračunov VI. oddelka in da bodo govorili samo tisti govorniki, na katere se je banski svet zedinil.

Prvi govornik je bil ljubljanski župan dr. Juro Adlešič, ki je v glavnem izjavil:

V dravski banovini so izdatki za socialno politiko napram drugim neprimerno višji. To je potrebno, ker pri nas nimamo zadužbin. Take ustanove bi bile potrebne tudi pri nas. Društve za razdeljevanje podpor imamo mnogo. Ugotovil je, da je podpora pri posameznih družinah za posameznika zelo visoka. Pri razdelitvi je treba vpoštovati princip, da se podpirajo ona društva, ki z najmanjšimi stroški dosežejo največji efekt. Treba je ločiti siromake in brezposlene. Sledeči izpodrivajo v zadnjem času siromake. Pravi siromaki pa se skrivajo. Preskrba naj se da res potrebnim siromakom.

Med brezposelnimi se množe delomržeži. Vprašanju delomržežev se ne posveča zadosti pažnje. Opozarja na pojav brezpriznornikov v Rusiji. Tudi pri nas se že pojavlja ta pojav. Nastaja nov stan delomržežev, ki so si stvorili pravo pravico organizacije. Oblastva so proti njim brez moči. Denar, nabran od brezposelnih, se zapravlja. Varnost na podeželju je vsled brezposelnosti ogrožena. Oblastva imajo proti njim pač razne sankcije, ki pa ne vplivajo v zadostni meri. Privatna dobrodelnost pomaga mnogo. Oblastva so skušala napraviti vse mogoče, a brez pravega efekta.

Za podpiranje brezposelnih se je uporabljal v glavnem bednostni fond, kjer pa so se godile tudi velike zlorabe. Navaja za to razne primere. Največ kritike pa je bilo proti podporam iz bednostnega fonda za višje kvalificirane osebe. Te podpore za podpiranje niso imele zaželenega socialnega uspeha. Pa tudi na uradno poslovanje zaposlitev brezposelnih ni vplivala ugodno. Mnenja je, naj se na bednostni fond ne nastavlja osebe. Druge države že dolgo let posvečajo pažnjo brezposelnosti. Organizirale so svoje delavske čete (Nemčija, Bolgarska). Tudi pri nas se je to vprašanje že deloma razpravljalo, vendar presentimentalno. Svoboda, ki se zlorablja, ni pravilna. Delomržeži morajo priti pod nadzorstvo. Tu ni govora o kakem nasilju. Kdor hoče delati, se bo prostovoljno javil za delo. Opozarja na velike koristi, ki so jih ustvarile druge države z delavskimi bataljoni.

Smatra, da je naloga banovine, da to vprašanje izvede. Smatra, da bo javnost to stremjenje rada podprla. Brez denarja javna dela niso mogoča. Denar, ki bi ga dali za javna dela, ne bo zgubljen.

Za bednostni fond prispevajo le delojemalci in delodajalci. Vsi drugi ne prispevajo ničesar. Navaja, da bi se mogli najti novi dohodki: plačarina, davek na taničeme, sejinne itd.

Važni predlogi dr. Adlešiča

1. Brezposelnost je pojav socialno-gospodarskega in moralnega značaja, ki je nujno potreben ozdravljenja z odločnim načrtom. Takim ljudem otopila volja za delo in čut za red ter zbiranje prihrankov za posteno življenje. Brezdelje vodi zagrenjenost, ki si jo skušajo vtisniti v alkohol in v razvratnih domisljijah. Ker nimajo toplega družinskega kotička, postajajo plen ceste. Radi došne upropastičnosti se vdajajo obupu, zagrenjenosti, mirzijo one v blagostanju in jim groze. Polasča se jih želja po prevratu, udajajo se komunizmu. Brezposelnost kuži zlasti mladino, pa tudi one, ki so danes še delavci. Brezposelnih je v Sloveniji čez 50.000, torej vsaj 100.000 ljudi nima rednega življenja, pri čemer pa posledice sankcij niso vpoštovane.

2. Izredne razmere zahtevajo izredne in nujne ukrepe.

a) Policijski predpisi, navedbe bana o podpiranju brezposelnih in pobijanju delamržežnosti (naložitev brezposelnih razvidnih po občinah, odprav-

ljanje brezposelnih s cest, racije) se morajo izvrševati z vso točnostjo.

b) Bednostni fond se naj preuredi in imenuje «Sklad javnih del». Sredstva za ta sklad ne smejo biti krivično omejena na mali krog zavezanecv, obdavčeni se morajo vsi sloji potom progresivne banovinske davščine. Sklad dela mora imeti značaj socialne banovinske davščine ne le glede izdatkov, kakor je bilo doslej, ampak tudi glede dohodkov.

c) Ukiniti se morajo takoj vse individualne denarne podpore v kakršenkoli namen. Za siromake in sirote morajo skrbeti občine in karitativna društva, banovina pa naj organizira iz sredstev tega sklada:

aa) velika načrtna javna dela, pri katerih so zaposleni izključno brezposelni vseh strok. Ta dela morajo biti močan mezdni regulator (s tendenco mezde potiskati navzgor). Taka velika dela bi bila: osuševanje ljubljanskega barja, zasavska cesta Ljubljana-Brežice, cesta Ljubljana-Sušak, zgraditev vodovodov v Suhi in Beli krajini, zgradba velike bolnišnice itd. V svrhu čim smotnejše in učinkoviteje uporabe teh sredstev in izvedbe načrtov naj se osnuje pri banovini stalni posvetovalni organ, sestojec iz socialnih in gospodarskih veščakov.

bb) delavska zatočišča v bližini započetih velikih del, združenja z zaokroženo ekonomijo. Tam naj se zglašajo in zbirajo delavoljni brezposelniki, ki se bodo podvržili disciplini tega zatočišča, zato pa bodo zaposleni, prehranjeni in oblačeni, ob koncu sezone pa bodo prejeli v denarju primerne priznanilne. Tja pa naj se siloma odpravljajo vsi delomržeži in postopaki, s čimer bo možno izvrševati z uspehom vse policijske ukrepe. Ti delomržeži bodo stali seveda pod posebnim in strojim nadzorstvom, prejemali bodo enako vso oskrbo, ob izpustu pa bodo dobili tudi nekako denarno priznanilno za svoje delo. Delomržeži, ki se bodo tekom namestitve odnosno zaposlitve v strojem delu taborišča vidno poboljšali, jim bo omogočen prehod v svobodnejši del taborišča in bo nadzor nad njimi omiljen. Družinskim očetom se bodo priznavale večje mezde, del istih se bo odvajal njihovim družinam. V taboriščih bodo poslovali posredovalnice za delavce.

dd) Davščine za «Sklad javnih del» se stekajo v Hranilnici Dravske banovine v Ljubljani; z njimi razpolaga ban po predlogih posebnega odbora za izvrševanje javnih del, ki se bodo vršila v režiji kraljev. banske uprave dravske banovine po brezposelnih pripadnikih te banovine.

Ti predlogi so premišljeni od delavcev na karitativnem polju.

Nasi izseljenci so raztreseni po vsem svetu. Jih je okoli 350.000. Izseljenci so za domovino storili že veliko. Dotok denarja od izseljencev je izostal. Oblastva samouprava je ustanovila poseben izseljenški urad. Bil je zamišljen kot središče vsega izseljenškega vprašanja, torej za vsa kulturna, gospodarska in nacionalna vprašanja.

Prosi, da se postavka 200.000 Din uporabi za organizacijo tega urada.

Država za naše izseljence ne skrbi zadosti. Opozarja na sklepe lanskega izseljenškega kongresa. Prosi, da se izseljenškemu uradu posveti čim večja pozornost.

Dr. Ravnihar (Ljubljana) ugotavlja, da naša banovina prispeva za socialne davčije nad 50% izdatkov, kar ji je sicer v svo last. Prispevki za socialne davčije so se pojavili šele po vojni v javnih proračunih. Ljubljana želi misli na zgraditev infekcijske bolnišnice ter bo izpolnila v tem oziru svojo dolžnost.

Dr. Ravnik (Maribor) naglašajo predvsem bedo in brezposelnost v Mariboru, ki posebno rastela zaradi tega, ker Avstrija izganja naše državljane, ki se zatečejo naprej v Maribor. Razen kirurškega oddelka mariborske bolnišnice so vsi oddelki bolnišnice v zelo slabem stanju. Podpira izvajanje dr. Breclja glede skrbstva za deca in mladino v obliki rešitstva.

Delavska vprašanja

Obsežen govor je imel nato Peter Rozman (Maribor), ki je predvsem naglašal, da bi moralo poleg poglavja o kmetijstvu obstojati v proračunu naše banovine tudi poglavje za delavstvo. Gospodarska in socialna struktura naše banovine je taka, da je delavski stan s kmečkim stanom na najbolj vidnem mestu. Zgled nam nudi Anglija, ki ima poleg vseh drugih ministrstev tudi ministrstvo za socialno politiko, ministrstvo za narodno zdravje, posebej pa še delavsko ministrstvo. Strokovnjaki so v sedanjem banskem svetu zastopani z delegacijo petih članov, in sicer je to zastopstvo organiziranega delavstva v Jugoslovanski strokovni zvezi, ki jo je pred nekako 45 leti ustanovil dr. Janez Ev. Krek. V nizu raznovrstnih socialnih vprašanj industrijskega delavstva je vprašanje teletilnega delavstva najbolj pereče. Tekstilna industrija raste kakor gobe po dežju. Samo v Mariboru imamo 27 tekstilnih obratov. Lastniki industrije pa so povečini iz tujine. Pri nas je namreč delovna sila najbolj poceni. Iz tujine so prišli, da izkoristijo pridnost zdravje in stisko našega kmečkakega ljudstva, nam pa puste še večjo bedo, jetiko in izmozgan proletarijat. Prva nesreča za to delavstvo so prenizke mezde. Mednarodni urad dela je ugotovil, da so mezde delavstva v Jugoslaviji po višini na 13. mestu, v tekstilni stroki pa na predzadnjem mestu. Prenizke mezde delavstva pomenjajo opešanje kupne moči, kar je tudi glavni vzrok gospodarske krize. V Sloveniji je tudi prehrana predraga. Slovensko delavstvo mora tri četrtine svojih dohodkov porabiti za hrano, kar ima katastrofalne posledice.

Govornik naštevajo zakone, tako zakon o zaščiti delavcev, o njihovem zavarovanju, o inspekciji dela itd., toda inozemski kapitalisti te zakone ne drže in dostikrat tudi ne oblast. Pogosto je delavce kot državljan v svoji lastni državi brezpraven. Ne izpolnjujejo se zakoni o prepovedi nočnega dela žensk in otrok, ne izpolnjujejo se zakonska določila o plačevanju nadur in vse podobne odredbe. Niti vsi delavci niso socialno zavarovani. Govornik navaja številne zgledje in primere, kako se ti zakoni gazi.

Predvsem pa govornik zahteva pravico koalicije delavstva. Povdarja, da je pravica združevanja delavstva ponekod naravnost prepovedana. Nekatera podjetja skušajo vsako zahtevo po pravici naravnost zatreti. Ako ne ponagajajo grožnje, slede odpuisti. Nekatera podjetja se poslužujejo zlomarnosti denunciacij, ovadb orožnikom. Govornik navaja konkretno primer nekega podjetja v Mariboru, ki je v nemških rokah, čigar vodje so nemške narodnosti in tujega državljanstva. Govornik omenja nemoralnosti, katerim so izpostavljena delavska dekleta in žene. Inspekcija dela ima tu svojo nalogo, da pazi na pravno varstvo delavstva. Zahteva za Maribor ekspozituro inspekcije dela. Kot poznavalec delavskih razmer izjavlja g. banu, da v dravski banovini ni nobenih komunistov med delavstvom. Toda delavstvo zahteva vse svoje pravice, ki mu jih nudijo vsaj zakoni. Oblasti naj pokažejo večji smisel za delavstvo in naj ga varujejo kot šibkejšega pred močnejšim. Delavstvu je treba vrniti zaupanje v avtoriteto državnih oblasti. Ta avtoriteta naj bo tudi zanje vir pravice!

Filip Križnik (Laško) je imel obsežen govor, v katerem je predvsem povdarjal krizo rudarstva in rudarskega delavstva. Zmanjšala se je poraba premoga v zasebni industriji in v hišnem konzumu, obenem pa je uprava državnih železnic pred leti sistematično začela zniževati naročila. Tega dejanja državnih železnic ne opravičuje nobeno utemeljevanje z bolj racionalno nabavo v drugih banovinah, ker vsa naša javnost ve, da tolikokrat povdarjeni racionalni razlogi državnih železnic ne drže. V področju naše banovine dovažajo premog iz do 900 km oddaljenih rudnikov na jugu države. Za ljubljansko železnico ravnateljstvo je bilo v letu 1934 uvoženih iz južnih rudnikov 40.000 ton premoga. Katastrofalne posledice teh redukcij so nedvomno proti našim državnim interesom, ker povzročajo propadanje gospodarstva vse banovine. Zle posledice gospodarske krize in sistematičnega zmanjševanja naročil s strani železnic so: katastrofalne redukcije poklenih rudarjev, ki jim ni pomoči z namestitvijo v južnih rudnikih, kjer morejo kot rudarji vztrajati le okoliški kmetje, drugič pa propadanje našega rudarskega starostnega zavarovanja. Govornik navaja podrobne podatke o padanju števila rudarjev in rudarskih dnevnih v dravski banovini. Od 10.000 rudarjev v letu 1929 je število padlo na 5500 rudarjev, pa še ti delajo le na pol, ker delajo mesto povprečnih 25 šhtov le 14. Za sedanja naročila je v Sloveniji stvarno 1500 prekoštevinskih rudarjev.

O propadanju našega rudarskega starostnega zavarovanja pa ugotavlja govornik, da je pravilnik bratovske skladnice iz leta 1925 nedvomno navadna zavarovalno-računska napaka ter da odgovarja kvečjemu za razmere v južnih delih naše kraljevine, kjer se je rudarstvo pričelo šele razvijati. Sanacijska uradba od 7. maja 1935 pa je v bistvu povzročila le še težji položaj pokojninske blaginje. Govornik navaja za to številne dokaze. Zahteva, naj se vrne nezaposlenim rudarjem možnost zaposlitve, pokojninsko zavarovanje pa naj se sanira z zakonom. V smislu svojih izjavljanih predloga Križnik dve resoluciji, in sicer za zboljšanje položaja rudarskega delavstva v dravski banovini in drugo o rudarskem pokojninskem zavarovanju v Sloveniji.

Peter Arnez (Jesenice) je imel obsežen govor o vedno naraščajoči brezposelnosti. Razen izjem,

Trgovina, obrt in industrija

Načelnik dr. Marn je podal nato poročilo trgovinskega oddelka.

Splošni gospodarski položaj se v banovini ni izboljšal ampak poslabšal. Lesna trgovina in industrija sta danes v popolni stagnaciji. Nekaterim industrijskim panogam ne gre slabo, slabše pa izhaja trgovina, posebno težak pa je položaj obrtništva.

Lani je bilo v Sloveniji 43 (47) konkurzov in 74 (85) poravnjav. Denarni trg se je tudi poslabšal. Iz poročila je nadalje razvidno, da je bilo 1935-1936 podeljenih 5 avtobusnih koncesij za 90-kilometerske proge, črtanih pa je bilo 12 koncesij s 190 km prog. V novem proračunskem letu je med drugim pričakovati izboljšanje in moderniziranje avtobusne zveze Ljubljana-Sušak ter upostavitve avtobusne zveze iz Maribora na Pohorje.

Na polju obrtnega poslovanja se je odobreni kredit porabil predvsem za prirejanje obrtniških tečajev in obrtnih razstav ter za podelitev podpor in štipendij za razne obrtne svrhe.

Strokovnih nadaljevalnih šol je radi finančnih težkoč vedno manj, bilo pa jih je s tečajji vred v proračunskem letu 1935-1936 77 (1934 1935 77) s 217 (251) razred 4174 (4005) moškimi in 1516 (1925) ženskimi, skupno s 5688 (5390) učenci in

nima nihče kakšne legitimacije in se med brezposelnimi skrivajo tudi taki, ki podpre niso potrebni. Ljubljanska delavska zbornica je predložila v tem oziru konkreten predlog SUZOR-ja v Zagrebu za uvedbo delavskih legitimacij. Arnež obširno pojasnjuje, kako bi se te delavske legitimacije obnesle in v katere namene naj bi služile. Naglašajo, naj bi delavske knjižice zaposlenih delavcev v načelu hranili delodajalci, delavske knjižice brezposelnih, ki računajo na posredovanje dela ali na podporo javnih Borz dela, pa bi načelno hranile javne Borze dela. Take knjižice so potrebne tudi za zavarovanje za primer bolezni, nezgod in starosti. Arnež nato predlaga, naj bi se izdajanje delavskih legitimacij uredilo. Ministrstvo za socialno politiko naj za te knjižice predpiše posebno uredbu v sporazumu z zainteresiranimi ministri. Druga resolucija, ki jo je Arnež predložil, se tiče našega izseljenstva. Resolucija naglašajo predvsem težke razmere naših izseljencev v Franciji, Holandiji in Belgiji, ki so bili pred leti tja izseljeni, so pa sedaj najmanj zaščiteni in izpostavljeni vsem mogočim šikanam. Opisuje razmere naših izseljencev v Franciji, ki so sicer že po deset let tam, pa jih tamkajšnje oblasti preganjajo od dela in celo s kupljenih kmetij. Poljake in Italijane v Franciji ščitijo recipročne pogodbe, naših ljudi pa ne. Prestižno vprašanje naše države je, da tujina z našimi ljudmi lažje postopa. Govornik zahteva sklenitev recipročne pogodbe s Francijo, enako pa tudi s Holandsko in Belgijo. Te pogodbe naj vrnejo našim ljudem pravice.

Arnež govori dalje o položaju delavstva pri Kraljskih deželnih elektrarnah na Jesenicah ter predlaga: 1. Za vse naneščence pri Kraljskih deželnih elektrarnah naj se čim prej uredi službena pragmatika. 2. V zvezi z ureditvijo službene pragmatike naj se uredi za uslužbenice KDE pokojninsko zavarovanje, oziroma zavarovanje za starost in onemoglost.

Alojziji Mihelič (Celje) naglašajo: V celjski porodnišnici je tlak popolnoma razpokan. Prosi, da se tlak čim prej popravi. Ne zdi se mu primerno, da se nad porodnišnico napravi nadzidek. Naj se pristopi k zgradbi upravnega poslopja, ki se naj priključi stari hiši, katera naj se vzhigne. Tam naj se uredi stanovanje za setre. Ta dela naj se izvrše iz fonda za zgradbo bolnišnice.

Josip Klekl (Dol. Lendava) prosi, da se inventar v bolnišnici v Murski Soboti izpolni. Zdravstvena občina v Murski Soboti naj se uvrsti v 4. krajevni razred. V Prekmurju ni nobene hiralnice. Ustanovilo se je društvo Sv. Františka za zgradbo hiralnice. Nabralo se je že okrog 300.000 dinarjev. Prosi za primerno podporo za to hiralnico, in sicer 50.000 Din skozi pet let.

Josip Tratnik (Brežice) navaja moralne posledice brezposelnosti. Vprašati se je treba, od kod na eni strani brezposelnost, na drugi strani pa neizmerno izobilje. Vse to prihaja od tega, ker je družba osnovana na gospodarskem liberalizmu, iz katerega izhaja kapitalizem. Dokler se ne izpremeni družabni red, ne bo izboljšanja razmer.

Govornik navaja dalje razne cestne potrebe brežiškega okraja, prosi uvedbo akcije za podporo siromakov, za podporo šolski kuhinji v Senovem, prosi, naj bi banovinski zdravniki gledali tudi na higijeno stanovanj. Pri bolnišnici v Brežicah naj bi se zgradila porodnišnica in protituberkulozni dispanzer.

Jakob Jan (Radovljica) izvaja: Tudi na Gorenjskem je baš v zadnjem času nastala velika beda in revščina. Vzrok temu so sankcije. Nastopili so sedaj take razmere, da je tako kmet kakor tudi delavec obupan. Tudi on je mnenja, da bi morala biti v vsakem večjem kraju hiralnica. Po kmetih, županeke seje zbirajo na Gorenjskem obilno 2% dohodkov na skupni fond za hiralnice. Prosi bansko upravo, da podpre občine v tej njihovi akciji. Stavi tudi posebno resolucijo glede zavarovanja delavcev pri poljedelskih strojih. K resoluciji predlaga, da se najde križje z davščino na parfume, šminke in druga lepčila, ki so zdravju samo v kvar.

G. Jan je predložil sledečo resolucijo o zavarovanju poljedelskih delavcev pri poljedelskih strojih: Zavarovanje poljedelskih delavcev je bilo uvedeno že z zakonom iz leta 1887, kakor tudi z zakonom od 14. maja 1922. Pred uvedbo novega zakona pa so zavarovalne prispevke plačevali bivši deželni odbori, mesto prizadetih posestnikov samih. Po novem zakonu za zavarovanje delavcev z dne 14. maja 1922 pa morajo vse zavarovalne prispevke plačevati okrožnim uradom posestniki strojev. Zato se vedno bolj pogosto množe pritožbe kmečkih posestnikov proti zavarovanju delavcev pri poljedelskih strojih. Te pritožbe navajajo zlasti te momente:

1. da niso zavarovani kmetje sami, ki po navadi opravljajo najbolj nevarna dela pri strojih;

2. ker so poleg hlapcev in poslov istočasno zavarovani tudi družinski člani lastnika stroja;

3. ker se prispevki izterjujejo tudi v dobi največje krize in jih kmetje le s težavo izvršujejo.

Banski svet skleni: Ker smo mnenja, da je zavarovanje pri poljedelskih strojih samo po sebi koristno in umestno za vse kmečko prebivalstvo, kmetje pa kljub temu radi finančnih in administrativnih težav to zavarovanje ne radi sprejemajo, prosimo g. bana, da v sporazumu z zastopniki kmetov, z Okrožnim uradom za zavarovanje delavcev in z Osrednjim uradom za zavarovanje delavcev pravilno in praktično uredi to zavarovanje. Vsekakor naj se pritegnejo v zavarovanje tudi kmetijski gospodarji, zavarovani letni pavšal okoli 200.000 Din pa naj radi poenostavitev in razbremenitve prevzame banovina.

K proračunu o socialnem oddelku so govorili še Pavlin Bitnar (Cromelj), Ivan Bordin (Kranj), Ivan Majerčič (mesto Tržič), Alojz Zorenč (Šmarje pri Jelšah) in Jurij Kugovnik (Prevalje).

503 (556) učitelji. Proračuni strokovnih nadaljevalnih šol znašajo 1.9 milijonov dinarjev.

Ban dr. Natlačen zaključijo ob pol 2 sejo, ki se nato nadaljuje ob pol 5 popoldne.

Popoldansko zasedanje

Po referatu o trgovini, industriji, obrti in tuj-skem prometu se je razvila v popoldanskem zasedanju obširna in stvarna debata. Prvi je govoril notar iz Radeč g. dr. Jereb, ki je podal nekaj prečiščenih dokazov o gospodarski važnosti tuj-skega prometa za vso Slovenijo, tudi za Posavje. Z ozirom na to važnost so tozadevne postavke v proračunu prenikle. Banska uprava naj ima na skrbi tudi enotni tujsko-prometni zakon, ki naj po enotnih vidikih uredi ves tujski promet in zlasti prepreči razne upravne motnje, ki rade nastopajo baš takrat, ko je tujski promet pri nas na višku. Lepa izletna in božjepotna točka na Kumu ima zelo slabe dohodne ceste. Vaščani sami s tlako delajo ceste, ker od javnosti ni bilo iz nobene strani pomoči. Dosedaj so napravili že 2000 šhtov. Tudi ta podjetnost in poštvovalnost vašča-

nov zasluž, da ji banska uprava posveti več pozornosti in več — podpor.

Banski svetnik g. dr. Vidic iz Kamnika se je zavzel za trgovske in obrtno-nadaljevalne šole, tako z izobraževalnega kakor tudi z vzgojnega stališča. Sedanje take šole obiskuje samo 40% vajencev. Vsi drugi so prepušteni strokovnim in vzgojnimi zmoglostim mojstrov, pa še za dosedanje strokovne nadaljevalne šole nosijo vajenci četrtino stroškov. Zato je kredit v znesku 353.000 Din prenežek.

Dr. Sabothy iz Kranja je predložil važnost industrije v krizi kmečkega prebivalstva.

Mestnemu županu dr. J. Adlešiču se zdi proračun tega poglavja veliko prenežek. Nadalje je govoril o nevarnosti inteligentnega proletarijata, ki vedno bolj narašča iz čudne bolezni, ki se je v zadnjem času pri nas razvila, da namreč vsak abiturient sili na univerzo, ko pa prosi za službo, se pa večkrat odpravi prednostim visokošolskega študija in pristane na pogoje trgovske izobrazbe. Zato je nujno potrebno, da bolj pospešujemo strokovno šolstvo in da se jih tudi naša mladina bolj oklene. Posebno vprašanje predstavlja naša Trgovska akademija. Z velikimi žrtvami je bila ustanovljena in z velikim upanjem na trajno podporo države, ki se je obvela, da bo na najemniteljske plačevala letno 400.000 Din. Plačala pa je ta znesek samo prvo leto, v letošnjem proračunu ga že ni več. Trgovski akademiji v Skoplju pa prispeva leino 1.403.000 Din. Takega razlikovanja, takega zapostavljanja ne moremo mirno prenašati, če je v nas količjak ponosa in zavednosti. Vendar moramo že enkrat priti do svojih pravic.

Ako bi se pri nas sistematično podpirala industrija in obrt, bi Slovenija kmalu postala za državo to, kar je severni del Češke za Češko-slovaško. Ob tujskem prometu pa moramo vendar že priti do spoznanja, da ni samo Gorenjska klasična zemlja za obisk tujcev, ampak Belokrajina in Dolenjska. Samo elektriko, vodo in hotele morata imeti, zemljo in vso njeno lepoto že imata.

G. župan Mihelič iz Celja je ostro nastopil proti raznim agentom življenjskih zavarovalnic.

G. Majeriš iz Trčiča je se potegnil za propadajočo čevljarstvo obrt, ki jo ubija inozemska industrija. V dolgem in z vsemi številčnimi dokazi podprtem govoru je pojasnjeval, da denarne koristi,

ki jih ima državna blagajna od velike čevljarke industrije, niso v nikakem razmerju s škodo, ki jo trpijo široki sloji, ki so doslej z delom svojih rok živeli od svoje obrti.

Banski svetnik g. Jan iz Podhoma je grajal uredbo o čiščenju dimnikov.

G. Bačič iz Dol. Lendave je prosil, naj banska uprava omogoči, da sirotinjski denar, ki ga imajo prekmurske občine še precej na Madjarskem, pride zopet na našo stran. Tudi večjo povezanost Prekmurja s Slovenijo je zahteval.

Nato so govorili še gg. banski svetniki Šerbinšek, Zorenč in Štrubelj, ki so opozarjali na potrebe svojih okrajev.

G. banski svetnik Nemanjč je opozoril na velike težave, s katerimi se imajo boriti zlasti majhne žage radi davka na vodno silo.

G. banski svetnik Arnež je zagovarjal potrebe in socialni pomen starodavne željarske zadruge v Kropi.

Nato je govoril še g. banski svetnik Steblovnik iz Gornjega grada zlasti o težavah lesne industrije svojega okraja.

Dohodki dravske banovine

Nato je prišel v razpravo VII. oddelek banovinskega proračuna, to je dohodki in rezervni krediti banovine. Načelnik g. Orel je podal izčrpan poročilo, iz katerega moremo posneti, da oddelek o banovinskih dohodkih ne vsebuje nobenih novih davkov, razen v dveh postavkah, in sicer davčina na vodno silo v znesku 1.200.000 Din in pa za 0,20 Din zvišana trošarina na bencin. Nova postavka je tudi državna dotacija banovini. Ta postavka pa je zelo dvomljiva, ker finančno ministrstvo stoji še vedno na enostavnem stališču, da je dravska banovina bogata in ne potrebuje nikakih podpor. Taksa na lovske karte je tudi za malenkost zvišana. Največ težav pri preračunavanju banovinskih dohodkov izvira odhod, ker se nimamo nobenega zakona, ki bi urejeval finance banovin. Neki bivši finančni minister je pred nedolгим časom izjavil, da se tak človek, ki bi ta zakon predložil, še ni rodil. (Referat o banovinskih dohodkih je »Slovenec« objavil ob začetku zasedanja v član-ku o banovinskem proračunu.)

Seja finančnega odbora

Izjava prosvetnega ministra o unifikaciji učbenikov

Belgrad, 20. febr. AA. Finančni odbor je v razpravi o predlogu proračuna končal proračunske izdatke vrhovne državne uprave. V vprašanju izdatkov narodnih predstavništva, senata in skupščine, je izvršil razna znižanja, in sicer v postavkah plače in dnevnice upravnega osebja v senatu 120 tisoč dinarjev, v postavki materialni izdatki, polni in prevozniki troški za senatorje 100.000 Din, in upravniki troški za 200.000 Din.

Med izdatki narodne skupščine so ukinjene dnevnice članov vseh skupščinskih odborov, in s tem se zniža proračun za 600.000 Din. Pri materialnih izdatkih, polnih in prevoznih troških se proračun zniža za 100.000, plače in položajne plače stenografov ter upravnega uradništva ter doklade osebnih in rodbinskih za upravnico osebje, in postavka za vzdrževanje avtomobilov predsednika senata in skupščine so rezervirane za znižanje.

Posebne doklade uradništva in dnevnice članov centralnega Presbira so znižane za 418.000 Din, nagrade kontraktualnih uradnikov so znižane za 388.000 Din, upravniki troški, pisarniški in manipulativni so znižani za 205.300 Din, v postavki, ki govori o izrednih izdatkih centralnega Presbira, o skupnih kreditih in izdajanju publikacij v državi in tujini, so izdatki zmanjšani za 50 odstotkov, to je za 9.981.000 Din. Izdatki državnega sveta in glavne kontrole so v celoti sprejeti.

Minister za vojsko in mornarico častni adjutant Nj. Vel. kralja armijski general Peter Živković, je nato podal ekspozice o proračunskem predlogu ministrstva za vojno in mornarico. V svojem ekspoziciji je minister za vojsko in mornarico najprej primerjal sedanji proračun s prejšnjimi vojnimi proračuni in ugotovil, da je predlog proračunskih izdatkov za leto 1936-37 za okroglo 10 milijonov Din manjši. Pri določevanju proračunskih števil, so se vpoštevale potrebe vojaške službe in težki finančni položaj države, ki je še zmerom takšen, da zahteva reduciranje izdatkov, na skrajno, tako rekoč neizogibno mero. Zato je tudi to ministrstvo moralo iti v kompromis med upravičenimi zahtevami vojaške sile in potrebnih ozirov do finančnih težkoč.

Minister vojske in mornarice je nato podal podoben pregled proračunskih kreditov in njihovo razdelitev na vojsko, mornarico in obmejne čete ter utemeljeval posamezne kredite s potrebo varnosti in učinkovite pripravljenosti vojaške sile. Naš položaj je v tem pogledu na kratko tale:

Mi smo se mlada država v konsolidaciji in razvoju. Imamo posebno dolgo kopno mejo (skupaj okoli 2570 km), ki jo je treba varovati. Močna vojaška sila je prvi pogoj varnosti države in poročstvo za njen miren razvoj in napredek. Mi imamo vojaško silo organizirano za obrambo meje. Tej vojaški sili so potrebna materialna sredstva, da bo mogla ustrezati svoji nalogi.

Po tem ekspoziciji ministra za vojsko in mornarico so vsi prisotni člani finančnega odbora vstali s svojih sedežev in v viharim ploskanjem izkazali priznanje naši vojski in ministru za vojsko in mornarico častnemu adjutantu Nj. Vel. kralja, armijskemu generalu Petru Živkoviću.

Zgodovinski prerez sovjetske politike v Evropi

„Pakt s satanom“

Tako imenujejo v Franciji zaupno pogodbo s Sovjeti

Očim so Sovjeti po l. 1917 usmerili svojo zunanjo politiko proti Franciji in Angliji, ker so se prizadevali, da bi ustvarili čim tesnejšo zvezo med Rusijo in Nemčijo, ki je bila takrat v rokah socialistično-katoliške koalicije, se je po Hitlerjevi revoluciji smer sovjetske politike obrnila ravno v nasprotno smer. Takrat so videli Sovjeti v Franciji svojega najhujšega sovražnika ter so se z Nemčijo zvezali s tako zvano rapalsko pogodbo z namenom, da bi ustvarili protitež proti tako zvanemu verzajskemu bloku. Dosledno so Sovjeti delali na podminiranju verzajske mirovne pogodbe, katero so smatrali kot instrument francosko-angleškega prevladstva v Evropi. Nemci so to pogodbo izrabili v svoj prid, zlasti na gospodarskem polju, na političnem polju pa so tako centurmasi kakor socialni demokrati skrbno gledali, da se ne bi napram Sovjetom preveč vezali ter držali odprta vrata za sporazum s Francijo, ki bi bil pod Siresemannom in Briandom kmalu postal dejstvo. Ko se je Nemčija le že bolj skušala približevati Franciji, so Sovjeti napeli vse sile, da jo od tega odvrnejo in so podpirali revizionizem in razorožitev, zato da bi Nemčijo Franciji čim bolj odtujili.

Napetost med Nemčijo in Francijo ne sme nehati

Kakor hitro pa je prišel v Nemčiji na krmilo Hitler, je taktika Sovjetov postala ravno nasprotna. V bistvu pa je sovjetska politika ostala ista: oni namreč nadaljujejo slejkoprej politiko, koje glavni in edini namen je, da napetost med Nemčijo in Francijo ne neha. To so svoj čas poskušali s pomočjo rapalske pogodbe z Nemčijo, danes pa so sklenili z istim namenom zvezo s Francijo. Vzrok je ta, ker je danes Nemčija v zvezi z Japonsko postala Rusiji nevarnejša nego je nevarnost, ki so jo Sovjeti svoj čas ruskemu mužu slikali na steno, namreč strah pred intervencijo »buržujskih držav«, ki da imajo namen, da v Rusiji zanetijo revolucijo proti sovjetskemu absolutizmu. Ker je danes poglavitni cilj sovjetske politike ta, da bi vrgla Hitlerja in Mussolinija ali pa združeni zapadni fašizem, s katerim se veže takozvani vzhodni fašizem Japonske, je Litvinov od l. 1934 dalje napejal vse sile, da pridobi takozvane zapadne demokracije na rusko stran. S tem gre vzporedno prizadevanje Sovjetov, da se na zapadu združijo vsi tako zvani svobodomiselniki elementi v eno samo fronto proti fašizmu, pri čemer igra prvo vjolino komunistična stranka v vsaki evropski državi.

Gesla kominterne

Komintern je izdala geslo, da naj komunisti, kjerkoli se v Evropi nahajajo, ustavijo borbo proti katolicizmu, tam namreč, kjer se katolicizem nahaja v defenzivi pred fašizmom, tam pa, kjer se jim zdi, da je katolicizem prvi na braniku zoper razdiralno delo komunizma, naj pa združijo okoli sebe meščanske liberalce in socialne demokrate pod geslom antifašizma. Zato so Sovjeti, ki so svoj čas grmeli proti militarizmu, sedaj popolnoma opustili pacifistično propagando in Litvinov je junija 1934, leta v Zenevi vse storil, da je pomagal pokopati angleške predloge, ki so šli za tem, da bi razorožitvena konferenca svoje delo nadaljevala. Danes Sovjeti podpirajo čim hujše oboroževanje Evrope pod geslom, da je treba napeti vse sile, da se odvrne nevarnost nemškega, italijanskega in japonskega imperializma, ki da si hočejo podjarmiti ves svet.

Iz vsega tega prizadevanja se je končno rodil pakt med francosko republiko in Sovjeti, ki ga pravkar obravnava francoski parlament. Kljub močni opoziciji, ki obstoja v francoski javnosti proti tej »zvezi s satanom«, kakor jo imenujejo, se bo pogodba ratificirala, ker bi sicer vsa levica zagnala krik, da je zmagal fašizem. To bi seveda pri bližajočih se volitvah v parlament dalo levčarjem izvrstno volilno geslo, tako da se bo sedanja francoska vlada potrudila, da pakt z vragom postane dejstvo. Debat v francoski zbornici zavlačujejo samo zaradi tega, da bi se v javnosti napravil vtis, kako da si je Francija dobro premislila to zvezo, ki je baje v njenem življenjskem interesu. Pri celi stvari pa igrajo veliko vlogo tudi denarni interesi, ker je dokazano, da med levčarji sedijo gospodje, ki bodo pri posojilu, katerega da Francija Sovjetom da, napravili večstomilniške dobičke.

Kako izgleda v praksi „vojaška pomoč“ Rusije

Drug tehten ugovor proti francosko-sovjetskemu paktu je ta, da nujna Rusiji veliko več ugodnosti nego Franciji. Preden bo mogla sovjetska armada priti Franciji na pomoč, bo morala korakati skozi štiri nevtralne države. Poslanec Henriot je opozoril tudi na to, da je Sovjetom v prvi vrsti na tem, da dobijo v svoje roke francosko notranjo politiko, katero bodo odslej vodili po Kominterni, oziroma po francoski komunistični stranki. Moskva bo dosegla z enim udarcem oba svoja poglavitna cilja: na eni strani bo poglobila nasprotstva med Francijo in Nemčijo, na drugi bo izročila Francijo v roke komunizmu. Saj je aretacija ruskega špijona Eberleina v Strassburgu pokazala, kakšne velike vsote žrtvujejo Sovjeti, da zaprejo Francijo v svoje mreže in pripravijo teren za svetovno revolucijo, koje sedež na zapadu naj bi odslej bil Pariz.

Najbolj tehten je seveda argument, da ta pakt nikakor ne pospešuje v Evropi miru, ampak da le povečuje nevarnost nove vojne. Kaj pa bi ta za Francijo pomenila, to si lahko sami predstavljamo. Sicer Francija v tem paktu ni prevzela nobenih obveznosti napram Rusiji, kar se tiče Japonske, toda to v resnem slučaju na stvari ničesar ne izpremeni, ampak Francijo izpostavlja nevarnosti tudi na Daljnem vzhodu, kjer ima važno kolonijo. In kaj bo v slučaju, če bo pakt z Rusijo spravil Francijo v konflikt s Poljsko, s katero ima Francija politično in vojaško pogodbo?

Pakt s satanom utegne zato povzročiti francoskim državljanom še velike pregledave.

Z abesinskih bojišč

(Poročila Agencije „Avala“)

Angleška poročila:

London, 21. febr. AA. Reuter poroča: Na severni fronti izkoriščujejo Italijani sistematično svoj uspeh in so sedaj približno 25 km oddaljeni od Amba-Alage, kamor hočejo dospeti v najkrajšem času. Italijanom se je posrečilo, da sledi stalno četam rasa Mulugeta. Te čete na italijansko zasledovanje zelo slabo reagirajo. Ras Mulugeta bo le z veliko težavo izvedel svojo nalogo, ki obstoja v tem, da naj organizira svojo armado in da svoje oddelke usposobi za nov nadaljnji odpor. Napredovanje Italijanov je spravilo v slab položaj armade rasa Sejuma in armade rasa Kase in verjetno je, da se ti dve armadi ne bosta mogli več dolgo obdržati v Tembijemu, ker je v nevarnosti dovoz živeža. Najbrž bodo ti oddelki vodili gverilsko borbo proti Italijanom. Oba rasa pa se bosta umaknila proti jugu, ker Italijani že groze česti, ki gre od Amba Atake do Desije. Med tem pa italijanski delavski tehnični oddelki z največjo naglico grade ceste v novopridoljenih pokrajinah. Predvsem je treba zgraditi ceste za topništvo. Italijansko pehoto pa podpira letalstvo pri napredovanju.

Reuterjev dopisnik iz Addis Abebe poroča, da se v pokrajini Tembijem noč in dan vodijo borbe. Abesinci se skrivajo po pečinah in gozdovih podnevi in napadajo samo ponoči, in sicer v manjših oddelkih od 30 do 40 vojakov, ki nato vznemirjajo ital. postojanke. Ob takih prilikah pride redno do borbe mož na mož in mož na mož. Na ta način Abesinci dnevno pobijejo več Italijanov.

Abesinska vlada je tudi objavila obširno poročilo irskega zdravnika Brokila, ki je meseca januarja bival v okolici Makale kot zdravnik neke

FIS-tekme na Tirolskem

Naš najboljši na 17 mestu

Mutters, 21. febr. b. Danes so se pričela tekovanja za FIS prvenstvo. Tekmovanja so se pričela pod naravnost obupnimi razmerami in prav tako so bili tudi obupni izidi tekem, ki so se končali s številnimi nesrečami in slabimi rezultati. Južno vreme in toplo sonce sta popolnoma spreminila sneg v ledeno skorjo, do višine 1000 m pa sploh ni bilo snega, po katerem bi se lahko vršila kakšna tekovanja. Pa tudi od 1000 do 1500 m je bila proga izredno slaba, ker je sneg ponoči zmrznil in na njem se je napravila ledena skorja, ki je postala za smučarje naravnost nevarna. Zaradi tega so imeli prireditelji tekem veliko škodo, ker so morali progo pomakniti mnogo višje. Poleg tega pa se je kljub temu, da je bilo prijavljenih 15 narodnosti iz štirih kontinentov, udeležilo tekmovalj zelo malo tekmovalcev. Proga za smuk se je morala prenesti na takozvano progo A, ki je bila markirana za slučaj, da prva proga ne bo mogla biti uporabljena za tekmovalje. Prav zaradi tega se je tekmovalje zakasnilo za celi dve uri. Proga je tekla na Muttersu od višine 1808 m do 950 m in je bila dolga 1430 m, večji del proge pa je bil pokrit z ledom. Ta del proge, ki je vodil skozi gozd, je bil za vse tekmovalce povsem neznan, zaradi česar se je pripetilo tudi mnogo težkih nesreč. Med onimi, ki so težje ranjeni, je tudi znani norveški skakalec Ruud, ki se je z vsa silo

zaletel v neko drevo. Od 70 tekmovalcev pa se jih je udeležilo tekmovalj samo 30, ker jih je mnogo odstopilo vprav zaradi obupnega terena. Najbrže so storili prav.

Izidi pa so iznenadili, kajti namesto znanih svetovnih prvakov se je plasiral na prvo mesto Švicar Ranninger, ki je med smučarskim svetom le malo znan in tudi ni nihče polagal kakšne važnosti nanj. Olimpijski prvak v smuku Birger Ruud si ni hotel poloniti kosti, kakor njegov brat ter je vozil zelo previdno, vsled česar se je plasiral šele na 4. mesto. Senzacijo pa je vzbudil Avstrijanec, ki je zasedel 6. mesto. Za Avstrijo ni nastopil lanski FIS prvak Seelos, ki je v zadnjem trenutku odpovedal udeležbo na tekmovalju. Enako pa tudi niso nastopili prijavljeni Nemci zaradi spora, ki je nastal med avstrijskim in nemškim športnim forumom. Od Jugoslovancev se je najbolje plasiral Ciril Praček, ki je prevozil progo v času 6:12, kar ga je postavilo na 17. mesto pred znamenitim avstrijskim smučarjem Pfeifferjem, dalje pred Poljakom Maruszarom in znanim švedskim skakalcem Larsenom Urdalom. Švicar Steuri je zasedel šele 24. mesto, 30. pa je bil Jugoslovian Franc Čop pred najboljšim Kanadčanom, pred najboljšim Grkom, pred najboljšim Madžarom in pred najboljšim Avstralcem. Na 36. torei predzadnjem mestu, pa je Jugoslovian Ljuban Mušić, ki je kljub velikim težavam le privozil do konca.

Ker je vodstvo tekmovalj uvidelo, kako težaven je teren in s kako slabimi rezultati in kakšnimi nesrečami so se končala tekmovalja in ko je poleg tega še videlo, kako so tako tekmovalci, kakor tudi gledalci demoralizirani, je sklenilo, da pomakne progo za tekmovalje žensk še za 500 m navzgor ter so se te tekme pričele šele pozneje. Izidi so naslednji: 1. Ranniger (Švica) 4:29:8, 2. Sartorelli (Italija) 4:43:2, 3. Wahlmann (Švica) 4:43:6, 4. Birger Ruud (Norveška) 4:45:0, 5. Allais (Francija) 4:51:0, 6. Kreisel (Avstrija) 4:52:8, 17. Ciril Praček (Jugoslavija) 6:12, 30. Fr. Čop (Jugoslavija) 8:02:8, 36. Ljuban Mušić (Jugoslov.) 10:57.

Gospodarska konferenca MZ

Belgrad, 21. febr. m. Jutri odpotuje v Prago jugoslovanska delegacija na sestanek gospodarske Male zveze, ki prične zasedati 24. t. m. v Pragi in bo trajala najbrž deset dni. Delegacijo vodi načelnik konzularnega trgovskega oddelka v zunanjem ministru Predić, kot tajnik pa gre z njim Ciril Škerjanc. Na sedanjem zasedanju gospodarske Male zveze se bodo obravnavala važna gospodarska vprašanja, zlasti bodo češkoslovaški predstavniki pokrenili vprašanje placevanja bombaževih polfabrikatov, ki jih uvažajo v Jugoslavijo.

Osebnosti

Belgrad, 21. febr. m. S kr. ukazom so kr. namestniki na tembo g. 104, točke 4, uradniškega zakona z ukazom z dne 5. februarja 1936 sklenili, da se s 31. januarjem 1936 vpokoji dr. Viktor Peterlin, profesor III. državne realne gimnazije v Ljubljani. S kr. ukazom je postavljen Stanko Primšek, svetnik finančnega ministrstva IV-2 za finančnega svetnika iste skupine na položaj upravnika v Mariboru. Z odlokom soc. ministra je postavljen za sekundarnega zdravnika v bolnišnici za duševne bolezni Ljubljana-Studenec v VIII. pol. skup. dr. Ivan Kanoni, uradniški pripravnik iste bolnice.

Italijanska poročila:

Rim, 21. febr. AA. Agencija Stefani priobčuje komunikacijo št. 132: Prvi armadni zbor je zavzel važno postojanko Aderat južno od Duja. Letalstvo je razvilo zelo živahno akcijo na vsem bojišču.

Na somalijski fronti ni nikakih izpremenb.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 22. februarja: Sv. Petra stol v Ant.; Marjeta K.

Osebnosti

— Odrejena sta na službo v štab poveljstva eskadre kap. bojnega broda Julijan Luterot in za vršila dolžnosti nadzornika pekarne vadarškega intendantskega skladišča int. podporočnik Branko Parlič.

VERMOUTH

bolijo od vsake inozemske znamke

dobite pri tržki

PERO KOLIČ - DUBROVNIK
veletrgovina z vinom

VZOREC NA ZAHTEVO 2 orig. steklenici
po 1 liter franko poština in pakovanje Din 80—

— Se 1700 oseb brez kruha iz Dolenje vasi nam poročajo: Gozdna uprava kneza Auerperga je popolnoma ustavila obrat na parni žagi Zelendol. S tem je 50 delavskih družin brez dela — z vozniki in gozdnimi delavci vred pa 1729 oseb. Hud udarec! Pomoči v podpori ali hrani so delavske družine zelo potrebne.

— Igranje narave. Iz St. Lovrenca na Dolenjskem poročajo: V četrtek dopoldne je bilo zelo gorko vreme, popoldne se je pa začelo oblačiti in med dežjem in gronom je začela padati toča s tako močjo, da je voda pljuskala po metra visoko. Bilo je tako bliskanje in grmenje kakor poieti v največji vročini. Toče je padlo toliko, da je bilo vse belo.

Burja smeja je pretresala dvorano! Navdušena publika je plaskala in se smejala do osemoglosti!!!
Najboljša burka Mladost zmagala
Brez pretravanja — ogledite si film in priznajte, da se ne nikdar niste tako zabavali!! V glavni vlogah Hans Moser, Leo Slezak, Herman Thimig, Carl Anton, Liane Haid. Danes ob 16., 19. in 21. uri
Telef. 27-30 **KINO SLOGA** Telef. 27-30

— V prvo pehotno podčastniško šolo »Kralja Aleksandra I.« v Belgradu in v četrto pehotno podčastniško šolo »Kraljice Marije« v Zagrebu so sprejeti s 1. aprilom t. l. večje število gojencev. Kandidati morajo biti naši državljanji in ne smejo biti mlajši od 18 in ne starejši od 21 let. Ostali pogoji za sprejem v šolo so razvidni iz službenega vojnega lista stran 327—346 od letos, ki je interesantom na vpogled pri pristojnem vojnem okrožju in na vseh orožniških postajah.

— Banovinska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu priredi v torek dne 25. februarja v svojem vinogradu v Trški gori enodnevni tečaj o trsnici. Pouk bo teoretičen in praktičen od 8 do 12 ter od 13 (1) do 16 (4).

Pri pojavih zastrupljenja

povzročenih po skvarjeni jedi, je dobro sredstvo naravna

Franz-Josefova

grenka voda, če se pravočasno uporablja.

Recept: 100 min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 35.

— Na banovinski žagi pri Vel. Loki so neznan tatovi odnesli gonilni jermen dolg 20 m. Škoda trpi žagar 1500 Din.

— Za občinske volitve je naslov knjižici, ki obsega: Zakon o volilnih imenikih — Zakon o občinah in Uredba o sestavi kandidatnih list. Cena knjižnice je Din 5. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Imenovana knjigarna ima v zalogi tudi za volitve potrebne tiskovine: Kandidatne liste — komad stane Din 1 ter Izjave za odbornike in namestnike, komad 25 par. Vse občine, odbornike in volilce opozarjamo na te knjižice in tiskovine.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite zjutraj na prazen želodec kozarec na ravno »Franz-Josef grenčice«.

— Zreza za tujski promet v Sloveniji sporoča, da je dovoljena polovična vožnja po naših železnicač članom Društva za balneologijo in fizično terapijo, ki se bodo udeležili svojega občnega zbora v Belgradu 23. februarja 1936. Popust velja od 21. do 25. februarja 1936.

— Ko so podirali hraste. 29 letni brezposelni krojaški pomočnik iz Hrastja pri Senčurju je večeraj, t. j. v petek, pomagal v gozdu podirati hraste. Med delom mu je padel težek tram na levo roko in mu jo zlomil. Ponesrečenec je moral iskati pomoči v ljubljanski bolnišnici. Namesto skromnega postranskega zaslužka torej — bolniška postelja.

— Fantje so ga napadli. V bližini Stare Loke so prejšnji mesec neki fantje napadli 23 letnega samskega delavca Jožefa Kalana iz vasi Nešter, občina Stara Loka. Med pretepom so mu zadali več poškodb, zaradi katerih se je Kalan moral zaleti v bolnišnico. Bojeviti fantje pa bodo imeli opravka s sodnijo, kjer bodo dobili zaslužno plačilo.

Podtaknjena naprava za izdelovanje denarja

Pluj, 20. februarja.

Orožniki pri Mali Nedelji so dobili pred nekaj dnevi anonimno pismo, v katerem jim piše sporoča, da se nabaja pri posestniku Francu Muršiču v Senčaku pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah naprava za izdelovanje denarja. Orožniki so na podlagi tega pisma izvršili pri Muršiču hišno preiskavo in našli v zemlji zakopano napravo za izdelovanje kovancev. Zraven naprave so se nahajali 4 še neizdelani kovanci po 50 Din in nekaj kovancev po 20 Din. Razen tega so našli en bankovec za 100 Din, nadalje 5 bankovcev po 100 Din deloma že dovršenih. Na modelu za kovanje je vidno, kako so bili z ene in druge strani kovanci vžgani v trd les. — Pri zaslišanju je Muršič last te naprave in ponarejenega denarja odločno zanikal in trdil, da mu je omenjeni material bil podtaknjen od ljudi, ki se s tem poslom pešajo in živijo z njim v sovraštvu. Ker je navedel pri zaslišanju tudi imena dotičnih oseb, so orožniki aretirali brata Franca Rajsa, 28 letnega kletčarkeškega pomočnika, in Ivana Rajsa, 26 letnega zidarskega pomočnika iz Rucmancev. Ta dva sta namreč že znana ponarejevalca denarja in sta zaradi tega že bila vsak po 14 mesecev težke ječe kaznovana. Nadalje se je ugotovilo, da sta brata

ponarejeni denar razpečevala po večini v Prekmurju ter da živita z Muršičem v smrtne sovraštvo zaradi nekega dekleta. Po posedanji preiskavi se da sklepati, da je Muršič žrtve sovraštva in so ga za enkrat pustili na svobodi, ker je neoporečen in na dobrem glasu. Brata Rajsa so orožniki izročili okrajnemu sodišču v Ptuj. Oba tajita, da bi bila pisala orožnikom anonimno pismo in pri Muršiču zakopala napravo za izdelovanje denarja in ponarejeni denar.

Ljubljana

— Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapei Vzajemne zavarovalnice ob pol sedmih.

— V »Filozofskem društvu« v Ljubljani bo predaval v soboto, dne 22. februarja ob 18 v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi g. vseuč. prof. dr. Karol Ozyvald o temi »Pedagogika in filozofija«. K zanimivemu predavanju vabi društveni odbor vsakogar, ki se zanima. Vstop prost!

Restavracija grand hotela Union

priredi danes in na pusti tork zvečer za svoje cenjene goste

koncert

brez vstopnine. — Na pepelnico sredo zvečer slaničova pojedina. — Igra salon. orkester Saveza muzičara. — Za obilen obisk se priporočata Pero in Kati Sterk

— Redni občni zbor Krajnega odbora Jadranske straže v Ljubljani bo dne 2. marca t. l. ob 20 v prostorih restavracije Zvezda, z običajnim dnevnim redom. Vljudo vabljeni vsi člani Jadranske straže.

— Kino Kodeljevo igra danes in jutri dvojni spored: »Nekoč je bil zgodilo« in »Čarobni ples« (Al. Jolson).

— Autobusni izlet na Dunajski velesejem od 12. do 16. marca. Informacije in prijave v izletni pisarni M. Okorn, hotel Slon.

— Ze zdaj opozarjamo na proslavo 15-letnice obstoja pevskega društva »Zvezde« iz Most pri Ljubljani, katera bo združena s slavnostnim koncertom v nedeljo, dne 8. marca 1936 ob 8 zvečer v ljudskem domu v Mostah pri Ljubljani. Pokroviteljstvo nad to proslavo je blagovolil prevzeti g. župan ljubljanski dr. Jure Adlešič.

— Razstava pomladi 1936. V nedeljo in ponedeljek, dne 23. in 24. t. m., bodo razstavljene modne novosti in posebnosti pomladi 1936 v prostorih naše trgovine. Razstavo Vam priredimo zato, da si lahko ogledate novo pomladno modo in olajšate svojo izbiro. — Manufaktura F. Ks. Souvan, Mestni trg 24.

— Strel v pleča. Bratovsko ljubezen na lastnem telesu je moral okusiti 38 letni delavec Anton Suhadolnik, ki stanuje v Zvezni ulici 8 v Mostah pri Ljubljani. Z bratom sta se nekaj sprla in posledica je bila, da mu je brat pognal svinčeno kroglo v pleča. Suhadolnik se zdravi v ljubljanski bolnišnici. Preiskava zaradi telesne poškodbe je v teku.

— Na cesti je padel tako nesrečno, da se je hudo poškodoval na levi roki 53 letni bivši mizarški pomočnik Franc Brema, stanujoč v Mileškega ulici 86 v Ljubljani. Tudi njega je morala vzeti v oskrbo splošna bolnišnica.

— Lastnike biciklov in tiskarskih voz iz Ljubljane, ki svojih vozil iz kateregakoli vzroka še niso prijavili in plačali prijave takse za leto 1936, se opozarja, da poteče rok za prijavo dne 29. t. m. Od 1. marca 1936 dalje bo treba plačati po predpisu pripombe 8-e tarife postavko 100 zak. o takсах za vsak bicikelj 37,50 Din namesto 5 Din, za vsak tiskarski voz pa 67,50 Din namesto 25 Din kot prijavo takso. Prijavo je izvršiti pri upravi policije v Ljubljani, Šubičeva ul. 5-1, soba št. 2.

— Salonski gramofon s 65 ploščami in omaro se ugodno proda. Kodeljevo, Malajeva 3, pritličje.

Metlika

Vagon koruze je izposojal minister dr. Krek za reveže občin Metlika-okolica, Gradac in Radotoviče. Gospodu ministru najlepša hvala!

Razrešen je kmetijski referent na okrajnem načelnstvu v Metliki g. Konda. Njegove posle bo prevzel g. Anton Stare, doslej kletar v vinarski zadruzi. G. Stare je imenovan za dnevničarja-zvaničnika pri okrajnem načelnstvu v Litiji, službo bo pa vršil začasno v Metliki.

Naše časopisje se je v naši župniji razveseljivo začelo širiti. »Domoljub« je dobil 100 novih naročnikov, tudi »Slovenski dom« se širi. Rekord v časopisju pa ima gotovo hiša čevljarkega mojstra g. Kremesca J. v Metliki, v katero pride vsak dan sedem dnevnikov: dva »Slovenca« in 5 »Slovenskih domov«. Vsi pomočniki imajo vsak svoj dnevnik. G. Kremesca kot dobrega čevljarkega mojstra toplo priporočamo našim naročnikom.

Pripombe k maribor. proračunu

Kakor smo poročali, je proračun mariborske mestne občine že predložen mestnemu svetu. Proračun, ki predvideva skupno 36.537.600 razhodkov in toliko tudi dohodkov, je elaborat posebne komisije, v kateri so bili predsednik dr. Juvan, podpredsednik Žebot in člani mestnega sveta Pušenjak, Sabothy, Hrastelj, Dračar, Grčar in Stabej. Komisija je imela tri seje, na katerih je razmotirala proračun ter ga končno odobrila v obliki in iznosu, kakor je predložen.

Proračun je sestavljen v znamenju skrajne štednje, vendar pa so upoštevane vse neobhodne potrebe, tako da se bo mogel občinski obrat v bodočem letu nemoteno vršiti. Posamezne postavke proračuna so se zvišale samo v slučaju neobhodne potrebe (socialno skrbstvo), ali pa na podlagi sklepov mestnega sveta. Zanimivo postavko v novem proračunu tvorijo izdatki za mestne službenice. Njihovi prejemki so reducirani v smislu znane uredbe o znižanju prejemkov državnih in samupravnih službenic. Osebnih razhodki so tedaj za Din 195.417 nižji, kakor v tekočem proračunskem letu. Celokupni osebni razhodki z aktivnimi prejemki, pokojninami itd., in drugimi v službeni pragmatiki zajamčenimi bonitetami mestnih službenic brez podjetij znašajo 16,20% proračuna mestnega zaklada, osebni izdatki Mestnih podjetij brez mestnega zaklada pa 7,70% proračuna MP.

Mestne davščine.

Predvidene so v novem proračunu iste davščine in v isti višini, kakor leta 1935-36. Ne

Maribor

— Štajerski krožek Slomškove družbe je zboroval prejšnjo nedeljo v Mariboru. Zadržanega predsednika je nadomestoval g. prof. Milač, ki je podal tudi situacijsko poročilo. Omenjal je posebno uspešno božično zborovanje družbe v Ljubljani. Predavanju g. prof. Bogoviča je sledilo članstvo z zanimanjem, kar je izpričala debata. Prihodnji bomo zborovali o veliki noči. Takrat bo zopet po dolgih letih glavno zborovanje Slomškove družbe v Mariboru. V Slomškovem letu bo tudi kat. učiteljstvo obiskalo grob svojega vzornika.

— Zetev smrti. V bolnišnici je umrla 32 letna zasebnica Marija Banton; na Zrinjskega trgu 6 je umrl vpokojeni železniški uradnik Rajko Lecker, star 64 let; v Peklu št. 6 pa je umrla 61 letna Ana Fizerl. Naj počivajo v miru!

— Nov pevski zbor poje v frančiškanski baziliki pri sv. maši ob 8. Jutri bo pel Šaltnerjeve pesmi.

— »Danica« priredi jutri v nedeljo ob pol 5 popoldne v Mladinskem domu v Cvetlični ulici veseligr »Poslednji mož«.

— Posesne izpremembe. Mestna občina je prodala veletrgovcu Rupertu Schmidtu parcelo v Slovenski ulici 37 in sicer 603 m² za 83.000 Din. Novi lastnik bo na parceli zgradil stanovanjsko hišo. — Dr. Slavko Barle je prodal odvjetnikovi soprogini Ani Novak hišo v Cankarjevi ulici 10 za 400.000 Din.

— Redna seja mariborskega mestnega sveta se bo vršila v petek, 28. t. m. ob 18 v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu bodo tekoče zadeve, dočim se bo vršila posebna proračunska seja v marcu.

— Davčni zaostanki. Davčna uprava Maribor-okolica sporoča: Davkoplačevalci, ki imajo davčne zaostanke koncem leta 1932, se opozarjamo, da jih plačajo do sobote 29. t. m. S tem dnem preneha ugodnost uredbe o izrednem delnem odpisu tega davčnega dolga ter bo po preteku tega roka davčna uprava vse znesek brez odbitka izterjala.

— Ribe na trgu. Prodajale so se očate po 14, cipli po 18, karpi po 12, fileti po 26, kabljo po 18, giraje po 12, kalamaj po 24, azial po 22, brancin po 35, molji po 22, garcevoli po 14 in prstanci po 14 Din kg.

Hotel »Orel« 26. februarja kuharska in slaščičarska razstava. Od 27. naprej vinska razstava.

— Gramoz za naše ceste. Prva javna ustmena licitacija za napravo, dobavo in vožnjo 17.613 m² gramozu v skupnem iznosu Din 1.269.— za 337-948 km banovinskih cest, 2-426 km želez. dovoznih cest ter 54-217 km subvencioniranih cest v območju sreskega cestnega odbora v Mariboru se bo vršila za vsak cestni odsek posebej. V torek, 10. marca ob 9 dopoldne v sejni dvorani okr. cest. odbora v Mariboru, Koroška cesta 26/II., za cestna odseka sodnega okraja Maribor. V sredo, 11. marca ob 9 dopoldne v občinski posvetovalnici v Slov. Bistrici za odseke sod. okraja Slov. Bistrica. V četrtek, 12. marca ob 10 dopoldne pa v dvorani Narodnega doma v St. Lenartu v Slov. goricah za cestne odseke tega sodnega okraja.

— V silobranu ubil in oproščan. Pred malim santom se je vršila večeraj dopoldne tajna razprava. Zagovarjal se je 27 letni krojaški pomočnik Jožef Mom iz Frama zaradi uboja Antona Grašiča, na zatožno klop pa so prišli tudi trije mladoletni fantini, tovariši pokojnega Grašiča. Mom je šel 1. decembra lanskega leta z neke veselice v Framu. Pričakali so ga štirje mladoletni fantini — pokojni Grašič in trije njegovi tovariši. Skušal jim je uiti, se skril v sosednjo gostilno, oni pa so ga vztrajno zasledovali ter ga končno napadli. V življenjski nevarnosti je potegnil Mom nož ter na slepo zamahnil proti napadalcem. Zadel je Grašiča v srce ter ga na mestu usmrtil. Zaradi silobrana je sodišče Moma oprostil, Ludvik K. pa je dobil 5. Franc K. 4 in Alojz S. 4 mesece zapor. Na ukaz predsednika so obsojence kar iz dvorane odvedli v luknjo, da bo v Framu pred temi divjaki nekaj časa mir.

— Smrt pod drevesom. V Črnem logu so podirali ljudje drevje. Zaposlen je bil pri tem tudi 25 letni Avgust Vendel iz Radmožancev. Med tem, ko je podiral jelšo, so v bližini podrl drugo drevo, ki je pa obviselo z vrhom na drugih drevesih. Ker ga niso mogli spraviti na tla, so ga kar pustili. Vendel pa se je podal zopet k svoji jelsi ter sekal naprej. Čez nekaj časa pa se je posekano drevo, ki je obviselo z vrhom na drevesih, samo sprostito ter zagrmelo na tla tako nesrečno, da je vrh udaril Vendla po glavi. Kakor od strele zadet se je takoj sesedel in v nekaj minutah je bil že mrlič. Udarec ga je zadel na lobanjo ter mu jo zdrobil.

Artiče pri Brežicah

Pri nas smo imeli te dni sv. misijon. Vodili so ga oo. jezuiti iz Ljubljane. Hvalevredno moramo omeniti, da se je ljudstvo ozdvalo in je bila te dni naša cerkev skoraj premajhna. Dal Bog, da bi obrodil sv. misijon trajnih sadov.

Prosvetno življenje se je pri nas začelo krepko razvijati. Naša mladina se je začela tudi pri nas zavedati, da je njena rešitev le v duhu prave katoliške prosvete.

Občinska posojila.

Znašala so konec leta 1934-35 skupaj Din 63.881.635,65. V letu 1935-36 je bilo odplačano 3.756.036,41, da je znašal ostanek posojil še Din 60.125.597,24. K temu pa je pristetil se delni realizat posojila za magdalensko šolo (8.600.000) v iznosu 2.000.000 Din, tako da znašajo posojila konec leta 1935-36 faktično Din 62.125.597,24. — Tekom leta 1936-37 se bo realiziral še ostanek sklenjenega posojila 6.600.000. — Obresti tega posojila so v proračunu že predvidene. Tekom leta 1935-36 se je v celoti odplačalo pet posojil v skupnem nominalnem iznosu Din 6.460.000, in sicer pri Ljubljanski kreditni banki podr. Maribor, eno pri Pokojninskem zavodu in pri Hranilnici Drav. banovine podr. Celje. — Vse anuitete za leto 1935-36 so plačane. Poleg tega pa imajo mestna blagajna pri raznih denarnih zavodih znana dobroimetja za račun anuitet za leto 1936-37.

Togal

Proti revmatizmu, protinu, išijasu,

obolenju vsied prehlada,

pomagajo znane

TOGAL TABLETE

preizkušene v tu- in inozemstvu.

Dobe se v vseh lekarnah

Odobr. S. br. 1347 24. I. 36.

Celje

— Primerno za pusto nedeljo. Gledališka družina bo vzpirla v nedeljo burko s petjem in godbo »Zanikarna trojica« iz Lumpaci-vagabunda.

— Delovanje Ljudske čitalnice v letu 1935. V četrtek zvečer je bil redni letni občni zbor Ljudske čitalnice v Celju. Podana so bila poročila funkcionarjev za prvo poslovno dobo. Iz posameznih poročil je razvidno, da je bilo tekom sezone 10 večjih prireditelj, med njimi naj omenimo le veličastno komemoracijo za pokojnim vladarjem, lepo uspešno Meškovo proslavo, misijonske dneve z misijonsko razstavo, katero je obiskalo nad 2000 oseb ter prisrčno materinsko proslavo. Poleg tega so bila še razna skioptična predavanja. Predavali so vedno najboljši govorniki in strokovnjaki za posamezna vprašanja. Članom je bila na razpolago knjižnica in društvena čitalnica. Pri volitvah je bil izvoljen dosednji odbor s predsednikom, prosvetnim inšpektorjem g. dr. Kotnikom na čelu. Finančno stanje društva je povoljno. Napravljeno so bili sklepi za nadaljnje delo.

— Davčna uprava opozarja delodajalce-zamudnike, ki plačujejo uslužbenecim davke v davčnih markah in še niso predložili uslužbenških knjižic v pregled davčni upravi, da to store takoj. V nasprotnem primeru je predvidena kazen po čl. 138 zakona o neposrednih davkih.

— Komur ugajalo je dosedaj na čajankah Kolašic celjskih, pride naj v nedeljo, marca prvega, na njihov čaj!

— Premeten slepar. V Celju se je pojavil 42 letni brezposelni čevljar brez stalnega bivališča Dragotin B. iz Karlova. Možakar je hodil od gostilne do trgovine in goljufal na ta način, da je kako stvar kupil oziroma v gostilni naročil pižajo, plačal s kovancem za 20 Din ali bankovcem za 100 Din, nato pa premeten izmaknil hitro kovač in prostiral, da je dobil namesto kovača le 25 par. Na ta način je ogoljufal vsega skupaj kakih 11 trgovcev in gostilničarjev. Stražnik ga je dobil pri taki goljufiji v neki gostilni v četrtek zvečer. Bil je aretiran in oddan v zapore okrajnega sodišča.

Ptuj

Pevsko društvo »Cecilia« pri oo. minoritih priredi v nedeljo, 23. t. m. ob 4. popoldne v Bračičevi dvorani v Rogoznici zabavni večer z bogatim sporedom. Na sporedu so med drugim narodne pesmi, ki jih poje mešani zbor »Cecilia«. Nadalje spvevgrada od Vinka Vodopivca in druge.

Otroška prireditel. Na pusti tork, 25. t. m. ob 14 bo v oficirski čitalnici otroški dirindaj pod nadzorstvom učiteljstva. Cisti dobicek v korist ubogi šolski mladini.

Pisec kritike o krstni predstavi A. Ingoličeve drame »Zgrešene poti« je brezobzirno udaril okoli sebe in z drugo polovico zadnjega odstavka ovrnil neokusno tudi nedolžne častilce iz Lukarije. Pisec si domišlja biti zelo dalekoviden, ko že v naprej obsodi darovalce velikega lukovega srca kot tako nizkoine, da pošiljajo avtorju darove za predpustno šolo, ali zato, da vedo v naprej za event. nenaklonjenost kritika, žalijo avtorja. Lepo mnenje! Povediti mu pa želimo, da smo avtorju Ingoliču darovali baš srce iz luka zato, ker ima to svojo originalnost in simbolnost, ki je pač pisec v svoji dalekovidnosti ni mogel videti, a jo bo mogoče šele spoznal, ko bo zagledal beli dan Ingoličeva knjiga »Lukarija«, ter zato, ker smo si mislili, da se bo i dejanje drame vršilo sredi naše Lukarije in zato, ker je Ingolič nam že znan novelist in pisec več črtic našega pristnega in k luku priraslega žitja. Nam Lukarijem je v zadoščenju, da je imel avtor veselje z našim skromnim darom; pisec omenjene kritike pa bo mogoče, če bo hotel, spremenil sedaj svoje mnenje glede tega. Ve naj pa, da je naš dar pravi izraz našega pristnega lukarskega srca, je čist in nedolžen dar, brez hudomušnih pomislekov sadističnih občutkov ali brez njih, kakor on to po nepotrebnem navaja. — Prizadejti.

Tržič

Na občnem zboru gasilske čete je bilo poleg poročil na dnevnem redu tudi volitev novega predsednika, ker nam je smrt ugrabila dolgoletnega, nadvse poštovanega dosedanjega Bocaka Karola. Z njegovo smrtjo je nastala v četi huda vrzel. Po vsestranskem preudarku se je naposled posrečilo pridobiti za predsedniško mesto dosedanjega poveljnika čete g. Jegliča Blaža. Na poveljniško mesto je pa občni zbor soglasno izbral g. Golmajerja Franca in za njegovega namestnika g. Bedino Franca. Ker je blagajnik zaradi prezaposlenosti podal ostavko, je bil na njegovo mesto izvoljen g. Ste-novec Franc. Ostale funkcije so ostale iste, ker se ni potekla triletna doba. Med drugim je občni zbor sklenil soglasno, da iz pietete do pokojnega predsednika opusti za letošnji običajno predpustno veselico. Ker pa je četa v slabih gmočnih razmerah, zato prosi občane, ki znajo ceniti poštovanost gasilcev, da po svojih močeh prisrsko četi na pomoč s prispevki, ki se bodo v prihodnjem mesecu začeli zbirati po hišah. Naj ne bo nikogar, ki ne bi vsaj skromnega daru naklonil nabiralcem

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA:

Začetek ob 20.

Sobota, 22. februarja: *Pesem s česte*. Cene od 20 Din navzdol.
Nedelja, 23. februarja ob 15: *Frank, ali od krojača do ministra*. Izven. Cene od 10 Din navzdol. — Ob 20: *Ta je delo*. Izven. Cene od 20 Din navzdol.
Ponedeljek, 24. februarja: *Zaprta*.

OPERA:

Začetek ob 20.

Sobota, 22. februarja: *A propos, kaj dela Andula?* Premiera. Izven.
Nedelja, 23. februarja ob 15: *Madame Butterfly*. Izven. Cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: *A propos, kaj dela Andula?* Izven.
Ponedeljek, 24. februarja: *Zaprta*.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 22. februarja ob 20: *Veseli kmetič*. Globoko znizane cene.
Nedelja, 23. februarja ob 15: *Veseli pustni prizori*. Prireditelj ženskega društva v Mariboru. — Ob 20: *Bajadera*. Globoko znizane cene.

Gospodarstvo

Zopet brezuspešna licitacija

Svoječasno je bila za 20. jan. razpisana I. javna pismena ponudbena licitacija za gradnjo sodobnega cestišča (tlak z drobnimi kockami) na drž. cesti št. 2, od km 620.878 do km 625.500 (Ljubljana—St. Vid), katere proračunska vsota je bila 4.503.374,40 Din, od tega za račun države 3.765.174,40, za račun mestne občine Ljubljanske pa 738.400 Din. Licitacija ni uspela.

Za 21. februar je bila razpisana II. licitacija, ki pa se je ni udeležil noben licitant, ker je proračunska vsota previsoka, zlasti kar tiče dobave kock. Po proračunanih cenah se kocke ne morejo nabaviti.

Verjetno je, da bo sedaj kot za sektor St. Vid—Jepceva razpisana posebej licitacija za dobavo kock, posebej pa za gradnjo sodobnega cestišča (brez dobave kock in robnikov). Toda to pomeni samo zavlačevanje, ker skoraj lahko rečemo, da tudi ta licitacija ne bo uspela.

Posestniki novih hiš

Prav mnogo se danes govori in piše o vlagateljih hranilnic in njenih dolžnikih.

Težje so skrbi za prihranke, vložene v denarni zavod, zlasti če so bili ti namenjeni za starostno preskrbo. Še težje pa za skrbi posestnika nove hiše, ki je svoj denar vložil namesto v hranilnico v zgradbo svojega doma in pri tem, ker mu je bilo lastno premoženje premajhno, si je morda izposodil še denar pri kakem denarnem zavodu. Ustvaril si je sicer svoj dom in temelj družini, ki naj bo najboljša podlaga za zdrav razvoj naroda in države.

Toda žal o takih vlogah, ki so združene z dolgi, govori na naših domovih, se danes v javnosti kaj malo piše in kaj malo razmotriva, kako rešiti to perečo vprašanje. Največkrat se sliši, zakaj si pa zidal, ako nisi imel dovolj lastnega denarja?

Posestniki novih hiš, kateri so se organizirali v lastno organizacijo, da pridobijo z njo vsaj ime v gospodarski družbi, so z ozirom na take odgovore drugega mnenja.

Kakor hitro se je končala svetovna vojna in ustvarila naša lepa Jugoslavija, je vse, kar misli in dela pošteno, obnavljalo družinsko življenje. Pridni in mladi gospodarji — državljani, so imeli resen namen, ustvariti si družino in iskati prostoro za svoja gnezda. Polno poštvenosti, tako radi dela, stredljivosti in podjetnosti, amo opazovali v tem stremjenju za novimi domovi. Med Slovenci je nastalo pravo preseljevanje. Naenkrat pa je prijanjalo zdravih človeških stanovanj. Stanovanj, v katerih so se gnetle družine, ne zaslužijo tega imena, kajti včasih je bil tudi navaden brig boljši, kakor pa razbita bivša vojaška baraka. Država in občina nista mogli izpolniti vseh zahtev naroda, katere so bile nujno potrebne, da se narod ohrani zdrav in sposoben za razvoj države.

Mlad bodoči posestnik je torej z vsem pogumom in vpogledom v boljše bodočnost gradil lasten dom, zakonska družica pa mu je pri tem pomagala, bodisi s prihranki, morda celo s pristradanimi, ustvarjati lastno ognjišče. Vsak bodoči posestnik pa ni imel toliko razpoložljivega lastnega denarja, da bi dopolnil svoj dom, zato so mu dali na razpolago denarni zavodi svoje vloge, ki bi v najpogostejšem primeru bile ravno tako zmernene kakor danes, ako ne bi bilo teh pridnih bodočih gospodarjev.

Denarni zavodi so uvideli, da je v rokah bodočega slovenskega gospodarja-posestnika dobro naložen denar in da se dobro obrestuje in da bodo rentniki zadovoljni z obrestno mero. Tako je mlad gospodar garal in garal, da bi se čim prej osamostojil in s tem dosegel samostojnost v svojem domu. Toda bridko razočaranje. Naenkrat se po ne krivdi posestnika nove hiše v prometu denarja zmanjkalo, sledile so redukcije plač, brezposelnost, katera pa ni prizanesla tudi posestniku nove hiše. Gradbena živahnost je bila popolnoma ukinjena. Vsak dan večja brezposelnost, obrt in trgovina sta postela propadati. Vse prejšnje blagostanje lahko v veliki meri pripisujemo pridnemu posestniku nove hiše. Gradbena živahnost malega človeka (delavca, uradnika in javnega nameščenca sploh) je takorekoč obogatila čez noč novo industrijo, življensko trgovce, obrtnike in skoraj vse sloje, kar je pa v tej težki krizi v znaku propadanja.

Slovenci se je vedno zavedal gospodarske državljanke dolžnosti, da denar izpremenjen v celine in zakopan kot zaklad ni korist narodnega gospodarstva, ampak da je denar plodonosen le tedaj, kadar ga delavec vporablja za konzum po zasluženem delu.

Večkrat smo že omenili koliko davkov, koliko ostalih dohodkov sta država in občina pridobili in koliko socialnih davčev je odpadlo državi in ob-

čini, ko je bilo vse zaposleno radi gradbene delavnosti. In za vse te žrtve pa naj bo posestnik nove hiše danes ob svojo premoženje? Domovi, ki so za narodno gospodarstvo in blagostanje še vedno zlate veljave, so ocenjeni v tej krizi do 40% nižje, kakor je bila njih gradbena vrednost. Taka deflacija vrednosti posesti mora uničiti celo posestnika, ki je zgradil svoj dom — 75% lastnega denarja. Treba je samo, da je tak posestnik nekaj časa brezposeln in že ga tera upnik na plačilo ostalega dolga. Take eksekucije niso na mestu in bi morala oblast vse podvzeti, da ohrani dom njegovi družini. Kakor smo že večkrat povdarjali, tudi danes trdimo, da je že skrajni čas za sanacijo in ohranitev takozvanih »zazidanih vlog«. Ustvari naj se neki znosen položaj med vlagatelji denarnih zavodov in med posestniki-dolžniki vlagatelji, kateri so dalekovidni gospodarji, se sigurno ne bodo protivili znižanju obrestne mere, ako bodo prepričani, da bodo njihov vloženi kapital po nižjih, toda sigurnih obrestih dobili vrnen. Tako pa prav dosti posestniki nove hiše vsled prevlečle stiske proti državljaniki dolžnosti izročijo svojo posest tujcu, kar se zlasti dogaja v obmejnih krajih in kljub temu, čeprav brez doma ostane še vedno dolžan denarnemu zavodu.

Problem posestnika nove hiše je eden najvažnejših problemov, saj vendar predstavlja milijardno vrednost narodnega premoženja. Kajti naj boljši davkoplačevalec v državi je mali posestnik, ker ta ne riskira mnogo, je vztrajen in s malim zadovoljen. Končno pa naj pomislijo merodajni faktorji, da bo tudi tistih velikih milijonarjev zmanjkalo, ki kupujejo dandanes na raznih dražbah razne hiše iz edinega razloga, da v takojšnji nekam denar, medtem ko pravega posestnika, ki je postal morda radi brezposelnosti plačala nezmogeno. Hrajo kot brezkrvnika na cesto.

Da se po resoluciji Društva posestnikov novih hiš čim prej izvedla, zberite se posestniki novih hiš v lastni organizaciji, ki ima edini program rešitev vprašanja (problema) posestnika nove hiše. Člani in nečlani, torej vsak posestnik nove hiše dobi dnevno informacije v družbeni pisarni »Društvo posestnikov novih hiš«, Ljubljana, Tyrševa 87b. »Poštni dom«, od 8—5 popoldne.

Eden za »Društvo posestnikov novih hiš«.

Čevljarstvo v Sloveniji

Pred vojno je znašalo po približni cenitvi na podlagi statistike obrta iz leta 1902 število čevljarjev v Sloveniji nekaj nad 2.600.

Po vojni se je začela voditi statistika gibanja obrta in trgovine leta 1923. Po statistiki Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je znašalo na koncu leta 1922 2.846. — Pomisliti je treba, da so bila vmes vojna leta, in da si do takrat, leta 1922, naše gospodarstvo še ni opomoglo od udarcev svetovne vojne. Od tedaj naprej je število čevljarjev v Sloveniji stalno raslo in doseglo konec l. 1930 svoj višek s 3.935 obrati. V teku 8 let je torej število čevljarjev naraslo za 1.087. Od tedaj naprej pa datira padec. Že leta 1931 je bilo zabeleženih v čevljarstvu stroki 20 prijav manj kot odjav. To zmanjševanje števila čevljarjev se je stopnjevalo in je v letu 1934 preselego število odjav število prijav za 307. Naslednjega, t. j. lanskega leta se je zmanjšalo število čevljarjev v Sloveniji za 189 in jih je bilo na koncu leta le še 3.050, kar pomeni v zadnjih 5 letih padec za 883. —

ekspresionistična pesem je baročen opis miselnih vizij in bolj dokument človeka, ki je doživljal problematiko tistih dni kot pa velika lirčna poezija.

»Novemberske pesmi« so njegova druga zbirka, ki jo je izdal devet let za prvo. V devetih letih pa človek lahko doživi že najrazličnejši duhovni razvoj, zlasti če v času, ki pomeni prelom v duhu dobe sploh. Če je njegova prva zbirka najznačilnejši (ne najboljši!) donesek ekspresionističnemu času in je dobro podala problematiko takratnega človeka, bi danes taka zbirka ne bila več sodobna, vsaj kar se tiče idejne vsebine. In Jarč kot značilna umetniška osebnost, ki doživlja miselno peripetije duhovnega razvoja, je zato razumljivo skušal svojo pesem napolniti z novo sodobnejšo problematiko. In res ga v teh petnajstih pesmih vidimo na prelomu: čutimo, da so se »njegovi viharji sokovi vklebili v kroge oblike, da je iz velikih nadzemskih vizij uprl svoj pogled na zemljo, na plodove v večeru, na otroke in žene in drevesa, na stvari, ki jih prej ni videl, da se je umiril v zavesti, da »duše ne zmoroje več bre-menac. Prve pesmi kažejo Jarča kot človeka, ki gleda povsem duhovno tudi na tako stvarnost, ki mu je žal za stare legende, za čudeže in vaško pobožnost, ki razume človeka na cesti kot desetega brata, ki večno uro sliši iz šumenja vej, ter se mu zbuja romantično sočutje do tega brezdomca: »Mislimo na desetega brata vsega sveta! To je en del Jarčeve duševnosti, ki je dal najlepšo pesem »Nemost«. Drugi del pa predstavlja sedanji čas in njegovo resnično stvarnost, na katero gleda Jarč tudi še kot romantičen ekspresionist: saj mu je »nemo mesto simbol za ves svet, ki je »zdaj pogreznen v zlo samotnost, ki je na dnu šumečih delavnikov zaman prežala, kdaj sproti nad mesto kovinski molk. Stvari razkrivajo vso breznaidejnost — kot obraz mrliča — ki človek se pred njo rešuje v godbo.« Sedanji svet mu je prazen, brez duha. »Kako ozek je pravokotnik sinji nad ulicami! Isto mišljenje kot v prvi ekspresionistični zbirki, le da zdaj ne beži od nje kot izgnanec, čeprav čuti v sebi žalost po kozmičnih daljavah, temveč se vda v usodo časa — »O,

Kulturni obzornik

Miran Jarč: Novemberske pesmi

Akademsko založba 1936, str. 31. 20 Din.

Pred kratkim je izšlo v bibliofilski izdaji petnajst novih pesmi pesnika Mirana Jarča, na katere pa javnost ni postala tako pozorna, kot bi zbirka po svoji problematiki zaslužila. Miran Jarč je namreč pesnik, ki je bil med prodorniki slovenskega ekspresionizma, v katerega je prinesel novo baročno besedo, vizionarstvo in nabrekli opozorilo duhovnih bučan, ki so ga zalivali kot slapovi (značilna pesem Pod slapom!) ter budili v njem speče človeka v času duhovne otopenosti. Jarč je bil med glavnimi glasniki nove človečnosti, kozmičnega dojemanja stvarstva, propovednik religiozne etike v času premagovanja vsakršnega realizma, tudi filozofskega. Zato je razumljivo, da se je v svojih takratnih pesmih ločil s protestom od žuma sveta, ki hreče kot vrtiljak vedno iste melodije ter se našel sredi vseobčnega kaosa sam... sam.

»Človek in noč« je naslov njegovi prvi — morda najbolj tipični slovenski ekspresionistični — zbirki: človek se bori v samotni za svojo človeško podobo, vse okrog njega pa je kaos, noč, tema... Jarč je tako tip izoliranega ekspresionističnega pesnika, ki ni videl pokrajine okrog sebe drugače, kot spremenjene v vizijo kozmične problematike, večnostne zagonetke, ki jo je z vsem umom hotel douneti in opisati v baročni besedni slikovitosti. Ta poezija je bila kar najmanj impresionistična, vse je bilo tipizirano, privzdignjeno v nadrealnost, poglobljeno v dušo in osvetljeno z novo mavrično lučjo pesnikove misli. Vsa Jarčeva pesem — kakor tudi ji je vsebina živo doživljeno trpko nesoglasje med življenjem in hotenjem duše — je vendar le vse preveč razumsko hladna, miselna in alegorična, da bi mogla vplivati neposredno na bralca. Vsa njegova

DANES PREMIERA! Aleksander Zillani slovit tenor in član MILANSKE SCALE
v prekras- nem filmu Kraljica ljubezni Paul Hörbiger, Carola Höhn
Matineja ob 14.15 Bolvarja film Sen vsake žene Nora Gregor Gustav Fröhlich
KINO UNION Telefon 22-21

Zaposlenost v januarju

Po podatkih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je znašalo v januarju letos število zavarovancev 75.087, kar pomeni v primeri z decembrom 1935 zmanjšanje za 3.608, v primeri z januarjem 1936 pa povečanje za 2.399 delavcev. Deloma je k temu povečanju v primeri z lanskim letom pripomogla letošnja blaga zima. Od decembra 1934 na januar 1935 je bil padec še večji in sicer za 5.046 na 72.688.

Nevarno visok je stalež bolnikov. Odstotek bolnikov je znašal januarja 1935 2,32, januarja 1934 2,84, januarja 1935 3,1 in januarja letos pa 3,21%. Povprečna dnevna zavarovana mezda je padla od 22,36 Din v decembru na 22,33 Din v januarju, če pa primerjamo januar 1935 z januarjem 1936, znaša padec od lani sem 0,10 Din. Padanje delavskih zaslužkov se je po komentarju urada skoraj že ustavilo.

Konkurz filmske družbe Pathé v Parizu. Pariško trgovsko sodišče je sklenilo proglasiti konkurz nad imovino znane pariške filmske družbe Pathé-Cinema.

Svetovni lesni trg. Mednarodni lesni odbor je podal Zvezi narodov poročilo, ki se peča s sankcijami in pozivlja k definitivni mednarodni organizaciji lesne industrije. Predvsem smatra za nujno potrebno organizirati trg v Sredozemskem morju. O položaju lesne industrije pravi, da je v Angliji poraba lesa radi povečanja stavbne delavnosti znatna. Tudi v Franciji se čuti lahno izboljšanje. Belgija doživlja od devalvacije sem konjunkturo: naročenih je bilo 100.000 hrastovih pragov za glavne železnice, 95.000 komadov za vicinalne železnice in 50.000 bukovih pragov. V Holandiji je kriza zaradi slabe stavbne delavnosti še zelo akutna. Madjarska ima dobro stavbno konjunkturo in je uvoz lesa lani narasel za 11%. Italija je ukinila z avgustom stavbno delavnost. Stagnacija je na Švedskem, velik vzpon pa je zaznamovati na Švedskem pri mesečnem izvozu lesa za 123 milij. kron. Glede bodočnosti je odbor optimist. Tako n. pr. navaja za Letonsko povišanje cen za eno tretjino. Povišanje podpor poljske vlade za zidanje hiš na 50 milij. zlotov bo ugodno vplivalo na trg. Tudi v Češkoslovaški se opažajo znaki zboljšanja.

Svetovna produkcija aluminija je znašala lani 220.000 ton (1934 170.000 ton), poraba pa 274.000 (219.000 ton), kar je imelo za posledico zmanjšanje zalog za 55.000 ton. Največji producenti aluminija so: Nemčija 60.000 ton, severnoameriške Zedinjene države 45.000 ton, Rusija 24.000, Kanada 17.500, Francija 16.000, Norveška 15.000, Anglija 14.000, Italija 13.000, Švica 8.000 in Japonska 3.500 ton.

Svetovna produkcija zlata. Londonska trdnica Montagu & Co. cení svetovno produkcijo zlata za 1935 na 30,5 milij. unč, leta 1934 pa na 27,62 milij.

Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje raba naravne

Franz-Josefove

grenke vode, zavžita jutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljó Franz-Josefovo vodo, ker se že v kratki dobi pokaže zelo prijeten učinek.

Ogl. reg. 8. br. 30474/35.

Borza

Ljubljana, 21. febr.

Denar

Govori se, da bodo v kratkem izpremenjeni nekateri devizni predpisi v svrhu olajšanja plačilnega prometa ter trgovanja z devizami.

Neizpremenjeni so ostali le tečaji Curilha, popustila sta Bruselj in Praga, narasli pa so Amsterdam, Berlin, London, Newyork in Pariz. V zasebnem klinkingu je zopet narasel avstrijski šiling na ljubljanski borzi na 9,50—9,60, na zagrebški pa celo na 9,56—9,66, in na belgrajski na 9,525—9,625. — Grški boni so notirali v Zagrebu 31,15—31,85, v Belgradu 31,40—32,10. — Angleški funt je ostal na naših borzah neizpremenjen na 250,70—252,30. — Španska pezeta je notirala v Zagrebu 6,50—6,60, v Belgradu pa 6,65 blago.

Nemški čeki so notirali v Ljubljani 14,25—14,45, v Belgradu 14,2925—14,4925, v Zagrebu pa 14,22—14,42, za ultime februarja 14,25—14,45, za medio marca 14,2750—14,4750.

Za italijansko liro (valute) so placevali denarni zavodi 2,95—3, za dolar pa 49,25—49,75.

Ljubljana — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2950,22	2973,82
Berlin 100 mark	1749,20	1765,08
Bruselj 100 belg.	733,47	738,54
Curih 100 frankov	1424,22	1431,29
London 1 funt	214,35	216,61
Newyork 100 dolarjev	4274,35	4310,64
Pariz 100 frankov	287,86	289,50
Praga 100 kron	180,33	181,44

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 827.298 Din.

Curih. Belgrad 7,00, Pariz 20,215, London 15,1025, Newyork 362,625, Bruselj 51,56, Milan 24,30, Madrid 41,88, Amsterdam 207,775, Berlin 123, Dunaj 57,05, Stockholm 77,85, Oslo 75,85, Kopenhagen 67,45, Praga 12,67, Varšava 57,75, Atene 2,90, Cagrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsigfors 6,625, Buenos-Aires 0,835.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 76—78, agrarji 45—47, vojna škoda promptna 358—360, begluske obveznice 65—66, 8% Bler. pos. 82—84, 7% Bler. pos. 72—73, 7% pos. Drž. hip. banke 79—81.

Zagreb, drž. papirji: 7% invest. pos. 77 denar, agrarji 46—47, vojna škoda promptna 357—359, 2, 3, 4, 5, 357—359, begl. obveznice 64,75—65,25, dalm. agrarji 61 bl., 8% Bler. posojilo 83,25 bl., 7% Bler. pos. 72,50—73,25 7% posojilo Drž. hip. banke 80 den., 7% stab. pos. 76,30—78, — Delnice: Priv. agrarna banka 239—240, Trboveljska 135 bl., Osj. sladk. slov. 145—176.

Belgrad, drž. papirji: 7% invest. pos. 79—80, vojna škoda promptna 356,50—359 (359,25, 358,50), 2, (359), 4, 358,75—359,50, begluske obveznice 65—65,50; 63—63,50, 8% Bler. posojilo 83 bl., 7% Bler. pos. 73,50—73,50 (73,25), 7% pos. Drž. hip. banke 80,50 den., 7% stab. pos. 79—80, — Delnice: Našodna banka 6750—6820 (6800), Priv. agrarna banka 239—240 (239).

Žitni trg

Na žitnem trgu ni posebnega prometa in zanimanja. Cene so ostale prilično ustaljene. Tako stane pšenica 166—170, koruza 114—117 nakladna, postaja in moka 255—275.

Ljubljana. Pšenica: bč. 78 kg 2% in ban. 78 kg 172,50—175, oves slav. 142,50—145, ajda par. Ljubljana 140—142,50, koruza času primerno suha 116—118, prekomerno suha prekmurska 122,50—124,50, moka niela bč in ban. 265—270, št. 2 245—250, št. 5 225—250, otrobi debeli 110—115.

Novi Sad. Pšenica: bč. in srem. 165—166, bč. okol. Sombor 164—165, bč. ladja Tisa in Begej 169—170, slav. 168—169, ban. 165—169, — Fizol: bč. in srem. 190—200. Vse ostalo neizpr. Tendence neizpr. Promet slab.

Sombor. Pšenica: bč. okol. Sombor 164—166, gbč. 166—168, srem. 167—169, slav. 168—170, juž. ban. 167—169, gornja ban. 169—171, bč. ladja Kanal 166—168, bč. ladja Begej 168—170, bč. in ban. potiska šlep 170—172, Oves: bč., srem. in slav. 145—147,50, Rž ne notira. — Jecmen neizpr. Koruza: bč. in srem. 112—114, bč. in srem. mare. 114—115. Vse ostalo neizpr. Tendence omahujoča. Promet 15 vag.

Živina

Ptujski živinski sejmi.

Konjski in goveji sejem, ki je bil v Jurek 18. t. m. na obširnem mestnem sejmišču, je bil, kar tiče dogona, dobro založen, in tudi kupcija je bila razmeroma dobra. Prignali so 87 volov, 220 krav, 11 bikov, 22 juncev, 45 telic, 3 teleta in eno kozo, ter 205 kopitarjev, skupaj 594 glav živine. Od teh so prodali 174 glav. Cene goveji živini so od zadnjega živinskega sejma ostale neizpremenjene in sicer so bile naslednje: Voli 2 do 2,75 Din, krave 1,50 do 2,50 Din, biki 2,50 Din, junci 2 Din, telice 2,25 do 3,50 Din za kilogram žive teže; konje so prodajali po kakovosti od 500 do 3000 Din, zrebata pa od 300 do 1400 Din komad. — Prihodnji konjski in goveji sejem bo due 3. marca t. l.

Prasičji sejem v Ptuju v sredo 19. t. m. je bil, kar tiče dogona, srednje založen, kupcija pa je bila dobra. Pripeljali so 182 doraslih svinj in 28 prascev, skupaj 210 ščetinarjev. Od teh so prodali 85 komadov. Cene svinjam so od zadnjega sejma nekoliko poskočile in sicer so bile naslednje: Pršutarji 5 do 5,75 Din, masne svinje 6 Din, plenene 4,75 do 5 Din za kilogram žive teže; mrtve teže 7 do 7 Din za kilogram. — Prihodnji sejem za prasiče v Ptuju bo v sredo 26. t. m.

zije temveč zopet — kot prva — dokument časa. Zbirka mi je zopet dokaz, da je treba za novo sodobno pesem novih ljudi, da starejši ekspresionisti samo iščejo v nov čas, da pa je slog intimno bogastvo posameznika, ki se ne da prilagoditi. To smo videli tudi pri Vodniku. Zato je razumljiva ugotovitev zgodovine, da ima določen pesnik svojo določen čas ter da naj zato poje samo iz svojih čutv in svojega srca: če bo pristno, bo doživelo gotovo slej kot prej svojo renesanso. »Novemberske pesmi« pa so vredne pozornosti tudi zato, ker so edina pomembnejša pesniška zbirka prejšnjega časa, kar smo že parkrat omenjali. Id

Izšla je nova številka Ljudskega odra (5—6), ki je važna predvsem radi razbora slovenskih komedij, pripravnih za predpustni čas. Škoda zato, da se je par tednov zakasnila. Vendar pa bodo označbe ter iger prišle vsakemu režiserju prav ob izbiri repertoarja za svoj oder. V »Razgovorih« razmišlja urednik o »Misterijih«, kar naj prebere vsak, ki hoče praktično delovati v KA. Nova rubrika je »Naši uspehi«, kjer so poročila o uspehu novih ljudskih iger po naši domovini. Sicer pa kaže statistika, da se po deželi igra več realističnih iger kot pa novostnih. Potrebno je tudi, da je urednik dal na črno desko diletantaka skrpulca na naslov raznih ljudskih povesti. List je potreben podpore, saj daje poleg propagande svoje smeri, tudi dragocena navodila za režiserje in oder sploh. Sicer pa smo mnenja, da je idejna podlaga vsega pokreta pravila, le dramska vrednost raznih prirejenih iger je dvomljiva.

Novi poljski akademik. Na mesto umrlega novelista-mojstra Pintra Chaynonskega so poljski književniki zbirali njegovega naslednika v Poljski akademiji za književnost. Po trikratnem glasovanju, v katerem so odločali med Tuwinom, Wierzińskim in Goetlom, so končno izvolili F. Goetla. O njem, ki tudi Slovincem ni neznan, bomo poročali drugič.

Petrov grob

**Zgodovinski viri o grobu sv. Petra
od njegovega pogreba do danes**

Rimski časopis za krščansko arheologijo je v svoji posebni izdaji prinesel članek slovečega krščanskega arheologa prelata prot. Jos. Wilperta o grobu sv. Petra. Na podlagi dolgoletnega zgodovinskega študija je profesor Wilpert dognal o Petrovem grobu te zgodovinske zanimivosti.

Ko so sv. Petra križali na vatikanskih vrtovih, sv. Pavla pa obglavili na Ostijski cesti, so kristjani njuni trupli prenesli na tisti kraj Apijske ceste, kateri se imenuje «catacumbas», kjer je danes sv. Boštjan. Liber pontificalis poroča, da je oba apostola pokopal sv. Anaklet. Upravičeno je vprašanje, zakaj je Anaklet oba apostola pokopal tako daleč od morišča. Na to se da odgovoriti, da je tukaj stala Petrova hiša, v kateri sta obe trupli toliko časa ostali, dokler jima kristjani niso pripravili dostojne grobnice. Njuna sarkofaga so postavili na isto marmorno ploščo «platomas», na katero je sveti Damaz po poročilu svojega življenja, isca vdolbel primeren napis. V 4. stoletju so v apostolskih katakombah našli samo to marmorno ploščo. — Toda v teku stoletij se je napis na tej plošči, ki je bila v tleh, močno zabrisal tako da ni bilo več vse čitljivo. V 13. ali 14. stoletju so ta napis skušali obnoviti, toda obnovljeni so samo trije verzi, vse drugo se na briz ni dalo več razbrati. V zgoraj omenjeni začasni grobnici sta obe trupli počivali le malo časa. — Po virih «Acta Petri et Pauli» sta trupli ležali tu eno leto in šest mesecev. Po vsem tem je bila grobnica zgrajena leta 69, ko sta bila konzula Galba in Tit Rufin.

V tej grobnici so potem pokopavali tudi prve Petrove naslednike. Kolikor danes poznamo latinske grobove, je bil nad pravo grobnico večji prostor, v katerem so se verniki zbirali. Ta prostor je bil po 15. čevljev dolžnih stopnicah zvezan z grobnico spodaj. Ker je po postavi bilo prepovedano dotikati se grobov rajnih, je grobnica dolga ostala ohranjena v prvotni obliki. Okrog leta 200 omenja duhovnik Kaj, da se grobova apostolov nahajata na Vatikanu in na cesti proti Ostiji. Spomini iz srednje 3. stoletja omenjajo, da sv. Peter počiva na Aurelijski cesti na Vatikanu. sv. Pavel pa na cesti v Ostijo.

Cesar Konstantin Veliki je sv. Petra poseben goreče častil, ker mu je pripisoval, da ga je on ozdravil hude bolezni. Iz te velike hvaležnosti je začel graditi tudi veliko baziliko, katera je imela pet ladij in ki je bila največja cerkev v Rimu. Mozaik na čelu cerkve, je bil v začetku 16. stoletja še ohranjen. Kanonik Labbacci ga še kratko popisuje. Po tem popisu so na desni polovici oboka stale postave Kristusa, sv. Petra in Konstantina, na levi pa sv. Pavel, ki cesarjevo mater Heleno priporoča Bogu. Kako vnet je bil Konstantin za zgradbo te Petrove bazilike, je razvidno iz tega, ker je to edina cerkev, ki je zgrajena iz opeke, v katero je vtisnjeno cesarjevo ime.

Da bi dragocene ostanke sv. Petra ohranil za poznejše čase, je cesar Konstantin sarkofag s truplom sv. Petra dal obdati z bronom. Bron sarkofaga ni vlit v tenki plasti, ampak kar poldrug meter na debelo krije svetnikove ostanke. Ta bronasta masa je nekako 5 m dolga, 3,70 m visoka in 3,75 m široka. Kako velika je bila ta bronasta masa, dokazuje tudi težki zlati križ, ki je po pričevanju «Liber Pontificalis» pol stota težak in je postavljen pokonci na sarkofag ter označuje, kje se prav za prav trupa pričenja. Na križu je napis, kateri poleg cesarja omenja tudi njegovo mater sv. Heleno, katera je našla sv. križ na Golgoti. Vso cerkev je Konstantin dragoceno okrasil.

Prostori pa, v katere nihče ni smel vstopiti, niso bili okrašeni. Grobnica sv. Petra je bila torej vsaj v 4. stoletju še dostopna ljudem. — Pozneje pa so jo zaprli, najbrž leta 450 iz strahu pred Goti, ki so se blizali pod Atarihom ali pa leta 455, ko so pridrli Vandali. Po spisih je vse kakor gotovo to, da leta 519, v grobnico ni bilo nobenega dohoda več. Tistega leta namreč je bizantinski cesar Justinijan poprosil papežev legata v Carigradu za relikvije sv. Petra, ker bi rad v Carigradu zgradil cerkev na čast sv. Petru. Taj cesarjevi prosnji pa papež ni mogel ustreči, čez, da ni v skladu z navadami apostolske stolice. Tudi poznejši bizantinski cesar je dosegel le to, da je dobil blago, ki se je dotaknilo mučenikovih grobov. Da se je cesar s tem zadovoljil, je najboljši dokaz, da v grobnico sv. Petra takrat nihče več ni smel.

Sikst III. (422—440) je bil prvi papež, kateri je začel krasiti grobnico vatikanske bazilike. Sv. papež Gregor I. (590—640) je ta dela dokončal. Popis vseh teh del se docela ujema z gornjim prostorom, katerega smo nad grobnico že poprej omenjali. Iz tega popisa torej sledi, da se pod prostorom nahaja drug prostor, kateri je z gornjim v zvezi po hodniku, kateri pa je zaprt z zlatim pokrovcem. Ta prostor je služil v prvi vrsti le liturgičnim namenom. Iz tega prostora so na predvečer praznika sv. Petra skozi hodnik v globlino spu-

ščali posodo z žarečim ogljem, katero so pozneje kot blagoslovljen dar delili vernikom. Ta zvezni hodnik, ki ima obliko vodnjaka, še danes stoji. Celo žebelj, na katerega so obesili posodo z žarečim ogljem, se še vidi. Toda globlje spodaj pa je hodnik zasut in pogled na bronasto Petrovo krsto je nemogoč. Vzrok je najbrž ta, ker so leta 846 pridrli v Rim Saraceni. Čeprav so bile relikvije sv. Petra zavarovane z debelo bronasto ploščo, vendar je dal papež Sergij II. (844—847) ali pa Leon IV. (847—855) vodnjak zasuti ter na ta način zapreti zadnji dohod v grobnico.

Dejstvo, katero je odkrito s temi študijami o Petrovem grobu, je zelo veselo, ker dokazuje,

da je neupravičen strah, da bi bil Petrov grob onečaščen. Najbrž Saraceni niso niti prodrli v spodnjo grobnico, ampak so se zadovoljili s plenjenjem gornje kapele, odkoder so pebrali vse. Ko so leta 1594 gradili novi altar, je spodaj slučajno nastala razpoklina. Skozi to slučajno razpoko so ljudje razločno videli lesketajoči se zlati križ, katerega je cesar Konstantin dal vdelati na sarkofag. To je najboljšje potrdilo, da je grob sv. Petra nedotaknjen ostal do današnjega dne.

Kako silno pa bi se razplamtel spomin katoliške cerkve, ko bi rakev sv. Petra vstala iz svojega tisočletnega skrivališča!

Sreča v nesreči

Veliko srečo v nesreči je doživel avtomobilist v okolici Melbourne v Avstraliji. V svojem avtomobilu je hotel čez most, ki je bil že prilično slab. Sredi mostu pa je nenadno zgrmel prvi in zadnji del mostu v vodo. Prva kolesa so bila že v zraku, a šofer je bil tako priseben, da je hitro ustavil avtomobil in si tako rešil življenje.

Solske naloge med nebom in zemljo

V samotnem kraju Kalifornije je ameriški milijonar Rompton zgradil prekrasen grad, v katerem prebiva. Vključuje svojemu bogastvu pa je ta Amerikan tako pameten, da hoče, naj bi njegovi otroci obiskovali srednje šole z drugimi otroki vred. Misel je dobra, težko pa jo je izvesti, ker grad leži 200 km daleč od San Francisca, kjer so najbližje srednje šole. Vendar pa bogatemu ni nič nemogoče, zato sedaj vsako jutro milijonarjevi sinovi stopijo v letalo, ki jih prepelje v San Francisco v šolo, popoldne pa iz šole domov. Kakor pripovedujejo milijonarjevi fantje, se jim je nekoč celo posrečilo, da so visoko nad zemljo v letalu lahko spisali svoje domače naloge.

»Ti, tod-le pa ne bova prišla naprej, ker je cesta na koncu zaprta.«

»Zadnjič sem zgubil dežnik.«

»Ali si ga kje pozabil?«

»Ne, ampak pravi lastnik me je srečal.«

Amba Aradam, to je pogled na visoko gorovje, katero so Italijani zavzeli. Sedaj ga bodo gotovo močno utrdili.

Škot je bil na obisku. Tri tedne je bil tam v gosteh. Ko se je končno odpravil domov, je moral na postaji kupiti vozni listek. Odprl je svoj mošnjiček, iz katerega sta zletela dva — molja.

Mlada žena pride zvečer po svojega moža v gostilno:

»Vse popoldne sem te čakala. Ali ne veš, da je danes moj rojstni dan?«

»Seveda vem, hm, saj smo ga pravkar slavili.«

Državni predsednik republike Paragvaj Aiala je odstopil, ker so se uprli vojaki.

Pisemska znamka in visoka politika

Argentinska republika je pred kratkim izdala novo pisemsko znamko, zaradi katere je sedaj nastal neroden diplomatski spor. Na tej znamki je narisana Južna Amerika. Argentinsko ozemlje je na znamki zaznamovano s črtkami. Črtkano pa je tudi otočje Falkland, katero pripada Angliji. Te otoke so odkrili Angličani ter so imenovani po angleškem lordu Falklandu, ki jih je odkril. Prvi pa, ki so se na otočju Falkland začeli naseljevati, so bili Francozi. Pozneje so se otokov polastili Španci, toda njihova vlada ni trajala dolgo. V začetku 19. stoletja so se začeli na otokih naseljevati Argentinci, toda leta 1855 se je otokov polastila Anglija. Vendar pa Argentina nikdar ni nehala trditi, da so otoki Falkland njeni. Sedaj pa jih je dala narisati celo na svoje znamke ter je s tem javno razglasila svojo pravico do teh otokov. Ni čuda, da so se zaradi te znamke sedaj tudi Angličani razburili. Vsekakor bodo oboji diplomati sedaj zaradi te znamke razlili silne množine diplomatskega črnila.

Vztrajen pešec

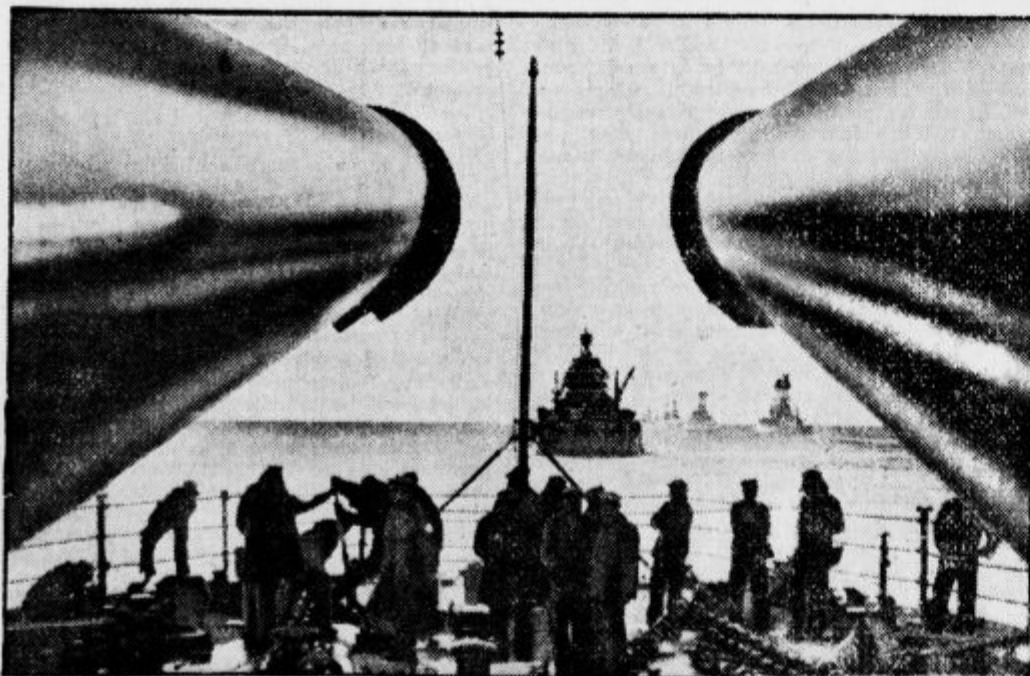
Leta 1910 je neki ogrski inženjer s kraljem ameriških železnic Astorjem sklenil stavo, ki je prav zanimiva. Inženjer je namreč rekel, da lahko peš prehodi vseh 182.000 km, kolikor so dolge Astorjeve železnice. Bogati Astor pa je rekel, da rad plača inženjerju 100.000 dolarjev v gotovini, če se mu bo do leta 1940 to res posrečilo. In inženjer je šel na delo, to se pravi na pot. Ko je leta 1910 začel svoj dolgi marš, je bil star ravno 25 let. Danes pa je star že 50 let ter je v teku četrto stoletja prehodil že 175.000 km in 56 dežela. Pri tem se je naučil 14 jezikov, bil 4 krat od vlakov povožen ter je enkrat padel z železniškega mostu, ki se je ravno podrl. Na tem svojem popotovanju je porabil 815 parov čevljev, kar prav za prav ni veliko ni. Sedaj se je vkrcal iz Italije v Južno Ameriko, nakar se povrne v Severno Ameriko po tistih 100.000 dolarjev.

Zlato breme

Prvi župan avstralskega mesta Sidneya nosi v znamenje svoje županske časti okrog vratu zlato verigo. Sedanji župan MacElhone pa pravi, da je ta županska veriga zlato breme, katerega ne bo več zmogel. V tej verigi je vdelanih 33 težkih zlatih medaljonov. Od leta 1902 pridenejo tej županski verigi zlato medaljo s sliko in podpisom župana, ki odstopi. Ker je bila ta županska veriga že poprej zlata in zaradi tega več ali manj težka, ni čudno, da jo je 32 zlatih medaljonov v teku teh desetletij tako obtežilo. Župan Mac Elhone, ki mora pri vseh oficijelnih sejah in nastopih nositi okrog vratu medaljone svojih 33 prednikov, pravi, da svojega naslednika že danes obžaluje, ker bo veriga z njegovim medaljonom prihodnje leto še težja. Veriga je danes vredna 5000 funtov (čez 1 milijon Din).

»Kako pa je on vedel, da ste vi prava zanj?«
»Jaz sem mu povedala.«

Ameriški mornariški manevri v Tihem oceanu. Pogled skozi dva topova na glavnem stolpu ameriške admiralske ladje «Pennsylvania». Za daj za admiralsko ladjo pa plovejo druge orjaške enote ameriškega brodogoja.

Semenj v Makati. Ta mirna slika iz Makale se nikakor ne sklada s poročili, da sedaj tukaj divjajo najhujši boji.

Gledališče in koncerti

Ljubljanska drama: Gosposki dom

(Premiera 20. februarja 1936)

V zadnjih letih smo spoznali več sodobnih iger raznih jugoslovanskih avtorjev. Popolnoma nas ni zadovoljila nobena, sprejemali smo jih z vpludnostjo, vendar lahko rečemo, da tudi z ljubeznijo. Prav isto se je ponovilo ob »Gospodskem domu« Radovana M. Vesniča. Delo je značilno po svoji neposredni snovi, v kateri se odpira prepadajoče življenje današnje denarne družbe, po obliki pa komaj more resnično pritegniti gledalca. Ko premišljamo ta trili dom, ki grmi v gotovo propast, pogrešamo predvsem tiste urejačeve sile, s katero dramatik prestavlja osebo proti osebi z živo in dosledno etičnostjo. Red v tej drami pa se je nekako neorgansko sprostil in razlezel. Jovan Mitrovič je bogat trgovec, narodni poslanec, delničar itd. — mnogo vasi je uničil — njegova družina pa zapravlja in gre na vse strani po zlu. V hiši se dogajajo skandali; mlajši sin Zivorad je nepopolniji grešnik, nesreča za svojo ženo in vso družino, kot grozeča usoda po stoji v ozadju starejši sin Vladimir, bivši dunajski študent, neozdravljivo bolan na telesu in duhu. Ta bi rad zadi uničil sebe, zdaj svojega brata Zivorada, rad bi dopovedal Veri, ženi svojega brata, da smrt prinese mir — do maščevanja vendar ne pride, trli dom bo trohnel ob živih telesih naprej. Vprašanje pa je, kaj bi bilo, ko bi Vladimir res obračunal s seboj ali s katerimkoli drugim. Naprej in nazaj ni rešitve. Družba, kakršna je, živi dalje. Tragikomnost igre je njena resničnost, pa tudi njena nerazrešljivost. Ta družba posameznih zelo značilnih podob in cela družina je zbrana na odru po neki široki anekdotnosti. Mnogo preko same snovi in dialogov se pisatelj ni povzpeli. Dramatični so nekateri prizori v tretjem dejanju, pa tudi le bolj zunanje. V kolikor je dramatične oblike, je pretežno zunanja. Občinstvo je čutilo, da delo zelo spominja na »Glembajeva«, seveda samo v snovi. Pisatelj se pač pozna zunanja gledališka groznost in spretnost, globlje se redkeje spusti.

V igri nastopajo skoraj vsi glavni igralci: g. Levcar, trdi in vendar prožni spekulat Jovan Mitrovič, ga. M. Vera, njegova žena; g. Kralj bolni študent Vladimir; g. Jan razvratni Zivorad; hčer Ana in Jelena (ga. M. Danilova in ga. V. Juvanova). Dvoje ljudskih podob sta uradnik M. lič g. Bratina in njegova žena Natalija g. P. Juvanova; z veliko zbranostjo je ga. Saričeva oblikovala njuno hčer Vero. Živoinovno ženo. Temperamentna ga. Nina je ga. Gabrijelčičeva. Tipičnega trgovskega zastopnika igra g. Daneš, idealnega inženjerja Kostiča g. Drenovec. Manjši karakterni vlogi igrajo še g. Sančin in g. Potokar. Režiser g. O. Šest je oskrbel prav odlično prizorišče in poskrbel za živo igro — tudi igralci liki so bili v splošnem ubrani in skladni, le preveč pa spominja vsa igra na marsikaj, kar nam je že od tu in tam dobro znano. F. K.

Šostakovič: Katarina Izmaijlova

(Po reprizi.)

Zopet stojimo pred rusko umetnino — to pot pred novo umetnino mladega skladatelja sočasne ruske usmerjenosti. Nestrpno pričakovanje, rojeno iz hrepenenja po spoznanju podobne nove ruske operne umetnosti, je utešeno. Toda vtisi, ki so ostali iz spoznanja samega, so kaj mešani.

Človek se danes biva za lastno rešitev in si sunkoma išče poti, ki bi ga iz strohote zmeh in iz nevdžne razbitosti, ki je plod zadnjega preteklega razvoja, vodila v sproščenje. In upravičeno pričakuje, da mu bo umetnost kajpot. V njej naj bi stopil preden novi človek, v svojem bistvu, toliko močan, da vlija vero v življenje in v zdravo sožitje ljudi.

Katarina Izmaijlova pa je v tem pogledu vsa temna in v splošnih potezih ni novo odkritje, temveč le izraz zadnje preteklosti in njenega naturalističnega svetovnega in umetnostnega nazora, dajiravno v tem izrazu stopnjevana z glasbenimi doganjanji novih dni.

Vsebinska umetnine je verno prikazan kos žalostnega življenja, kot se dogaja pred nami dan za dnem. Dogodek dobiva vse svoj vzgon iz nagonne strasti. Mlada žena Katarina, ki živi v neplodnem zakonu in sprčo naturalnega bogastva v brezdelju, zapade iz notranjega nemira sli in njeni razpaljeni razvratnosti, iz katere zastupi svojega lasta in s pomočjo ljubimca Sergeja ubije moža. Slednji zločin se razkrije in zločinski par je obsojen v pregnanstvo v Sibirijo. Na teži poti je ženi edina uteha z njo v zločinu povezani drugi mož. Toda Sergejvega groba analitična nprav, iz katere v teži pokore nažene svojo ženo s cundro in se speča z mlado obsojenko Sonjetko, požene ženo v obup, iz katerega ugonobi sebe in Sonjetko v derohi valovih hudournika. Glavna gonilna sila dogodka je spolni nagon, ki razpaljen pretrga vse ovire, da pride do lastne uthe, Duhovni svet, ki s svojo silno problematiko izpolnjuje celotnega človeka, pa je potisnjen v ozadje. In vendar je ta svet s svojim etičnim jedrom bistven v vzhlih, ki nastajajo v odnosih ljudi in zato v velikih umetninah glavni objekt reševanja. Tako je sicer opisani dogodek tragičen, toda tragičen z ozirom na analitično stran človeškega bista. Ni pa to tragika celotnega človeka, ki je sinteza snovi in duha. Značilno za izrazito naturalistično potezo tega dela je prikazovanje dogodka s stališča zunanje opazovanja (vsaj v glavnih potezih, in lahko v tem postane umetnina sporna) in poudarjanje prirodnih človeških gonov na sceni, kot je spolno draženje, sadistično bičanje, mučno umiranje zastrupljenca in podobno. Grška tragedija, ki groznih zunanjih dejanj na odru sploh ni prenesla, temveč je vsa taka dejanja puščala za sceno, dočim je na odru le o njih čustvovala in razmišljala ter reševala tedanje duševne konflikte. — ta idealna grška tragedija je tu obrnjena na glavo.

Isti naturalizem se kaže tudi v glasbeni snovi. Skladatelj je v svoji glasbi sledil predvsem cilju, vse opisano dogajanje z glasbo spremljati in podčrtavati asociativnim potom. Predvsem zunanje dogodke in njih potek je naslikal v tonih in jih stopnjeval v živčni napetosti, kar gotovo ne zgorei neposrednega učinka: prazno dolgočasje; zabavo z Aksjušo, z vriski, pretepom in krogom vredi; trkanje na vrata; živčno napetost eroične ekstaze in biološko funkcijo; absurdno bičanje; telesne bolečine; prihajanje moža in živčno napetost ter uboj sam in še mnogo podobnih pojavov. Poleg tega se pa vendar mestoma preseli tudi v duševni svet pojavov kjer s toplo potezo oriše čustveno vibracijo; tako v 5. sliki umirjeno ljubezen in grozo ob prikazni: zlasti močan je ta glasbeni svet v zadnji sliki. Čeprav skladatelj je v vsem tem poskušal v dojemalca posredovati duševne dogodke tako, da skuša v njem neposredno brez dojemalcevega sodelovanja vzbuditi zaželeno občutke (še vedno naturalistična sredstva), pa se tu in tam vzpne resnična čista glasbena lepota, kot je poleg spevov Katarine (»Škozi okno opazila sem dnevece«, pe-

sem o jezeru) vsebuje zlasti zbor v zadnji sliki in kaznjencev samospjev. Sploh je v muzikalnem pogledu zadnja slika neprimerno čistejša od prejšnjih in na estetski vrednoti zlasti bogata. Če hočemo po vsem tem umetnino stilno očrtati, ki moremo v osnovi priznati smer ruskega naturalizma, ki mu je bil oče Musorgski in kum Wagner; da so pa stali ob rojstvu umetnine tudi moderniji ruski mojstri, kot Prokopiev in Stravinski, se ne da tajiti. Od slednjih je Šostakovič dobil zlasti smisel za originalno harmonijo, ki zanika stari blaglasje ter občutek za svobodno polifonijo; od Stravinskega posebej še duhoviti sarkazem, Ritmična silovitost ki se izživlja predvsem v ravnem taktu, pa kaže močan naslon na primitivizem in njegovo prvinsko moč. — Celotna umetnina ima z ozirom na dramatično zgradbo veliko napetost, iz glasbe pa diha neizmerna sila fantazije in mladostnega vzgona, kar daje skladatelju poteze izrednega talenta. Iz njegovih glasbenih del, ki so bila ustvarjena po tej operi in ki so še mnogo bolj izčiščena, pa raste možnost, da bo Šostakovič ena izmed bistvenih osebnosti v bodoči glasbeni umetnosti.

»Katarina Izmaijlova« je na našem odru oblikoval z glasbene strani ravnatelj Mirko Polič, z režijero pa prof. Ošip Šest. — Čutili smo, da je dirigent posvetil stvari vse svoje sile in je zato tudi izobilnoval glasbeno stran do učinka. Dasi-ravno zahteva instrumentalno natpna glasbena snov velik orkester za svoj pravi učinek, je vendar naš skromni ansambl dosegel s svojo aktivnostjo zelo mnogo, čeprav so bila godala nekam slabotna. — Režiser je delo postavil na oder z veliko ljubeznijo in skušal dati scenam pravi poudarek. Tudi je delu nekoliko odbil konice, ki segajo predaleč v žaljenju nedotakljivih človekovih čustev. Sicer je s tem umetnino nekoliko retuširal, da ni stopila pred nas v svoji pravi naturalistični goloti, kar bi bilo boljše za spoznanje njene prave podobe, toda s tem je morda omogočil obstoj njene vzporeditve.

Naslovno vlogo je oblikovala gđ. Oljekopova. V njej je ustvarila lik, močan po izrazu in dostojen v obliki. Povzdignila je tudi pevsko stran vloge, kjer je vzbudila mnogo privlačne lepote. (Nekoliko več jasnosti v izgovarjavo in mani »ce-rear de voce« bi utegnilo biti petju v prid.) Močno se je vzpel v brutalno nprav hlapca Sergeja in njegovo nagonsko razvratnost tenorist J. Gostič, ki je svoj del tudi značaju primerno odpel. Baritonist Primožič je bil trdno izdelan, v zapovedovanju nasilni stari gospodar in je priklenil s svojo igro in petjem, Katarinino mož je v tenoristu Marčecu našel zelo prikladnega oblikovalca. Tenorist Banovec je v karakternih vlogah, kot to pot v zapitem mušiku »naravnost ljubezniv oblikovalec. Sonjetka g. Golobove in Aksjuša g. Ribičeve sta v svoji majhni poudarjenosti vendar trdna in prepričevalna lika. Ravnatelj Betetto dviga vedno znova pevске vrednote, ki so bile tu v prepričevalnem starem kaznjencu zgostene do izredne privlačne moči — V manjših vlogah je nastopilo še mnogo solistov med temi v prvih vrstah g. Janko kot stražmojster, g. Petrovič kot pop, g. Zupan kot svatbeni starešina, ga. Poličeva kot kaznjenska ter še gđ. Perko, Kristjančič, Simončič, Hvastja, Rus, Marolt, Arčon in Kolacio v raznih majhnih prigodnih vlogah oskrbnikov, delavcev, policajev in žandarjev. — Pevski zbor je bodisi na dvoru, bodisi na svatbi zlasti pa kot zbor kaznjencev v zadnji sceni lepo podal svoj del — le sorazmerje glasov bi vedno v pravem odnosu (morda tudi radi odrske postavljenosti). Realistična scenerija je dobila v rokah inž. Franze svoj pravi obraz; prevod pa v besedi g. Štrifota zdrav in sočen izraz.

Delo, ki je ustvarjeno iz kipeče krvi, je močno in nič ni čudno, če neposredno prepriča, saj je pisano v glavnih potezih na čutne učinke. Toda v prikazovanju golih strasti, zločinskih zablod in sovraštva, kjer se ti preje javi naslada, kot bolečina, je vse temno; brez rešitve, brez ljubezni, brez notranjega sproščenja in svetlobe izzvni kot mučna teža, iz katere te reši prebujenje in zavest, da to ni in ne more biti edina resnica; resnica, po kateri je v smoteno stvarstvo postavljen tudi človek, ki išče lastne odrešitve v harmoniji duha in snovi. V. U.

Naznanila

Ljubljana

1. Pripravite se na Oroski ringaraja Atene, ki bo na pustno nedeljo popoldne ob pol 16 v dvorani Kazine v Zvezdi v korist socialnih ustanov društva. Obeta se krasen sprehod s sodelovanjem otroških skupin gospe Belak, Golja in Vaskelj. Vstopnina Din 5 za otroke, Din 10 za odrasle.

2. Moaržit Drevi ob 8 v restavraciji Zvezda družinski večer mornarske sekcije Jadranske straže z zelo ostrim spredom. Vstopnina ni.

3. Kino Kodoljevo igra danes in jutri dvajseti sored: »Nekoč se je zgodilo« (Clark Gable) in »Carolin ples« (Al Johnson).

4. Na 11. javni produkciji gojenec: dr. konservatorja ima prav za prav glasno besedo godalni orkester, ki je sestavljen iz glasbeno dr. konservatorja in Orkestralnega društva Glasbene Matice ter stoji pod umetniškim vodstvom skladatelja L. M. Skerčevca. Pri-neseš nam bo kakor več večer, angleška dela, ki so pri nas prav malo znana. Poleg orkestra nastopijo še Franiškova, Korencanova in Galatin Sporeš, ki so obremenjeni s tako v krogu in krogu Glasbene Matice po 2 Din. 11. javna produkcija bo v ponedeljek 24. ob 8.20 na 7. zvečer v Filharmonični dvorani.

5. Nočno službo imajo danes lekarne: Dr. Kmet, Tyršova cesta 4, mr. Tenkočev ded. Mestni trg 4 in mr. Tatar, Selenburgova ul. 7.

Maribor

6. Veseli pustni prizori. Pustna nedelja: odraslim zabave, otrokom veselila Orel, kam? V Narodno gledališče s veselimi pustnimi prizori, kjer bo snuba in zabave. Spored je zelo dober. Japonski princi in princese z bogatimi okrasitvami, veseli Glasbenik, nagrajivi kuharček, mišice Meči miške — na čemu vse bodite! Priidite in ogledite si!

Drugi kraji

7. Kranj. Na lundski univerziteti predaval v soboto 22. februarja ob 8 zvečer gosp. dr. Lubovnik o temi: Problem neoklonskega atoma.

8. Celovno. Kor je igra. Črna žena, ki so jo igrali našega Prosvetnega društva obilno izražali občudvanje inko ugajala, jo bodo ponovili v nedeljo, dne 23. febr. popoldne po večerni. Območje domačine in sode.

Šah

9. Šahovski klub. Šahovski klub v Ljubljani priredi danes svoj vsakoletni predpustni zabavni večer v vseh prostorih gostilne Meninger, Šumetinska cesta. Tem potom važnno vse članice in prijatelje šahovskega šaha, da se vabilu odzovejo. Nikomur ne bo žal! Naj izdam samo nekoliko programov n. pr.: nastop komika in čarodaja gosp. Huduhina, ki zna človekove stvari »opariti«, dalje kmetič, iragistični solo nastopi in ... toda dovolj, družba bošte na sami videli. Zabeležite si ob 8.20. Revoltil pokalnega turnirja po 5. kola je shod-lešči. Hren 3. kolo in 2. prelojenjati partiji. Berma 2. točki in 1. prelojeno partijo. Gerjoi 1. točki in 3. prelojene partije. Kavos in Kalan 1. točki in 3. prelojene partije. Jecanji in Pretnar 1. točki in 1. prelojeno partijo. Falbe in Šuštar 0 točki in 3. prelojene partije.

Sport

Najboljši lahkoatleti na svetu

V večerajni številki našega lista smo navedli najboljšo desetorico atletov sveta v tekih; danes pa bomo navedli še najboljše v ostalih lahkoatletskih panogah. Onim, ki se zanimajo za lahkoatletski šport priporočamo, da shranijo večerajne in današnje rezultate, da jih bodo lahko primerjali z našimi najboljšimi atleti, odoamo, da bodo videli, koliko smemo računati na naše reprezentante v Berlinu.

METI:

Disk:

53,10 m	Schroeder, Nemčija.
53,02 m	Andersen, Švedska.
52,01 m	Dunn, Amerika.
51,55 m	Berg, Švedska.
50,41 m	Carpenter, Amerika.
50,24 m	Lampret, Nemčija.
50,19 m	Sörlie, Norveška.
49,76 m	Petty, Amerika.
49,32 m	Würfelsdobler, Nemčija.
49,27 m	Laborde, Amerika.

Krogla:

16,98 m	Torrance, Amerika.
16,83 m	Woelke, Nemčija.
16,07 m	Lyman, Amerika.
16,06 m	Vidding, Estlandija.
15,89 m	Dunn, Amerika.
15,77 m	Daranyi, Madjarska.
15,75 m	Berg, Švedska.
15,74 m	Bärlund, Finska.
15,71 m	Dees, Amerika.
15,60 m	Reynolds, Amerika.

Kopje:

74,30 m	Matti Järvinen, Finska.
73,96 m	Stöck, Nemčija.
71,30 m	Nikkanen, Finska.
69,72 m	Toivonen, Finska.
69,00 m	Weimann, Nemčija.
68,92 m	Lokajski, Poljska.
68,90 m	Vainio, Finska.
68,56 m	Attewall, Švedska.
68,06 m	Lippala, Finska.
67,55 m	Waterburg, Amerika.

Kladivo:

54,50 m	Dreyer, Amerika.
53,41 m	Jansson, Švedska.
53,36 m	Pörhölä, Finska.
53,07 m	Annamaa, Estonska.
52,78 m	Cruickshank, Amerika.
52,68 m	O'Callaghan, Amerika.
52,10 m	Kishon, Finska.
51,93 m	Hannula, Finska.
51,85 m	Heino, Finska.
51,80 m	Johnson, Amerika.

Skoki (skok v daljavo):

8,13 m	Jesse Owens, Amerika.
8,01 m	Pearcock, Amerika.
7,81 m	Olson, Amerika.
7,76 m	Brooks, Amerika.
7,74 m	Tajemp, Japonska.
7,73 m	Leichum, Nemčija.
7,70 m	Robert Paul, Franc.
7,67 m	Hollis, Amerika.
7,66 m	Ward, Amerika.
7,64 m	Long, Nemčija.

Troskok:

15,78 m	Metcalf, Avstralija.
15,54 m	Oshima, Japonska.
15,36 m	Romero, Amerika.
15,30 m	Myagawa, Japonska.

Jutri Ilirija: Hermes

Podvezino prvenstvo se jutri nadaljuje s tekmo Ilirija: Hermes na igrišču Hermesa ob običajnem času. Hermes ima svojo enajstorico prav dobro pripravljeno, kar sklepamo po njegovi visoki zmagi v Celju. Sodil bo g. Camernik. Nadejamo se, da bo nedeljska borba v mejah sportne fairnese in da se bodo tudi merodajni akterji potrudili v tem smislu.

Smuške tekme na Pokljuki

V nedeljo, 16. t. m. so se vršile na Pokljuki smuške tekme dijakov Tehniške srednje šole iz Ljubljane za prvenstvo zavoda, pod vodstvom g. ing. prof. Rudolfa Škofa, ki je tudi nagradil zmagovalca in zadnje plasirane tekmovalce. Tekme so se vršile na 16 km dolgi progi z višinsko razliko 350 m. Proga je bila trasirana po najlepših terenih Pokljuke ter je bila za netrenirane člane zelo naporna. Kljub temu so nekateri dosegli lepe uspehe. Izid tekme je bil sledeč:

1. Svetina Blaž 1:1252, 2. Ješe Rajko 1:1312, 3. Kralj Ervin 1:1514, 4. Krč Ivan 1:1742, 5. Rebek Branko 1:1802.

Vodstvo tekem se najlepše zahvaljuje za naklonjenost Sm. kl. Ljubljana in najemniku »Sport Hotela« g. Kendi, ki sta nam za minimalno odškodnino nudila prenočišče in obilno prehrano.

Celjski šport. V nedeljo, 23. februarja bo ob 15.15 na Glaziji prvenstvena podvezna tekma med SK Korotanom iz Kranja in SK Celjem. Sodil bo g. Lukežič. Ob 13.30 bo istotam predtekma med rezervama SK Celja in SK Olimpa.

Turistično športni odbor za dvig lahke atletike in pripravo atletov za olimpijado. Pozivajo se vsi lahkoatleti ljubljanskih klubov, da redno posejajo gimnastične treninge pod vodstvom lahkoatletskega športnega učitelja g. Kleina, ki se vrše v telovadnici na liceju vsak ponedeljek, sredo in petek ob 20 do 22 za skupino Ilirija, Jadrin, Planina, vsak torek, četrtek in soboto ob 18.30 naprej v telovadnici realne gimnazije na Poljanski cesti, vhod iz Ciril Metodove ulice za skupino Korotan, Primorje in Sloga. To soboto odpade izjemoma trening v telovadnici na Poljanski cesti, zaradi tega trening na igrišču Primorja ob 10 naprej. Atleti ene skupine, ki bi bili zadržani posejati treninge ene skupine, lahko posejajo treninge druge skupine. Lahkoatleti Slovana naj posejajo treninge obeh skupin. Vsako sredo od 16 naprej in nedeljo ob 9.30 naprej se vršijo na igrišču Primorja obvezni cross-country treningi za vse srednje in dolgoprogaste. V nedeljo ob istem času in istotam telmični trening za metalce. Lahkoatleti! Posejajte redno in točno treninge, ker je sezona pred vratmi!

12. Kolesarske potpise. Zveča kr. Jugoslavije v Zagrebu obvešča, da je glavna skupščina Zveze, ki je bila dolobena za 1. marec 1936 odložena radi tehničnih zaprek na 15. t. 1. skupščina Zveze se vrši ob 8. jutratnji v prostori gostilne »Zvonimir«, Peterška ulica 2, 1. nadst. — Nalagaj se obveščati vsa včlanjena društva, da do 1. marca poravnajo redno letno članarino.

ERASMİK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe boste obnavljali z ERASMİK MILOM IN PASTO ZA ZOBE. Za ugodno brijte uporabljajte ERASMİK MILO ZA BRITJE.

15,28 m	Rajasaari, Finska.
15,17 m	Wilkins, Amerika.
15,15 m	Harada, Japonska.
15,09 m	Haugland, Norveška.
15,01 m	Suomela, Finska.
14,99 m	Drechsel, Nemčija.

Skok v višino:

2,01 m	Tanaka, Japonska.
2,00 m	Metcalf, Avstralija.
2,00 m	Kotkas, Finska.
2,03 m	Johnson, Amerika.
2,01 m	Asakuma, Japonska.
1,985 m	Spitz, Amerika.
1,98 m	Peräsalo, Finska.
1,97 m	Rushforth, Amerika.
1,97 m	Weinköt, Nemčija.
1,97 m	Philson, Amerika.
1,97 m	Murphy, Amerika.

Skok ob palici:

4,41 m	Graber, Amerika.
4,39 m	Keith Brown, Amerika.
4,36 m	Meadows, Amerika.
4,35 m	Sefton, Amerika.
4,30 m	Nishida, Japonska.
4,27 m	Deacon, Amerika.
4,26 m	Massey, Amerika.
4,26 m	Valentine, Amerika.
4,26 m	Roy, Amerika.
4,25 m	Ohye, Japonska.

Hoja na 50 km:

4:31:43 m	Schwab, Švica.
4:35:53 m	Rivolta, Italija.
4:36:04 m	Courtois, Francija.
4:37:42 m	Pretti, Italija.
4:39:09 m	Whitlock, Anglija.
4:39:32 m	Green, Anglija.
4:40:32 m	Aehersold, Švica.
4:43:23 m	Reiniger, Švica.
4:45:06 m	Laisné, Francija.
4:45:48 m	Johnson, Anglija.

Maratonski tek:

2:26:41 ur	Son, Japonska.
2:26:48 ur	Ikenaka, Japonska.
2:26:51 ur	Kusunoki, Japonska.
2:32:07 m	Kelley, Amerika.
2:33:05 m	Suzuki, Japonska.
2:34:01 m	Zengis, Amerika.
2:37:01 m	Bégeot, Francija.
2:37:20 ur	Wood, Anglija.
2:37:49 ur	Porter, Amerika.
2:38:12 ur	Palme, Švedska.

ker v nasprotnem slučaju bodo črtana iz seznama podveznih klubov. Posebno se opozarjajo klubi ZSK Hermes, ASK Primorje, Triglav — Zadobrova in Sora — Dravle.

ASK Primorje. (Lahkoatletska sekcija). V nedeljo popoldne ob 9.30 naprej se vrši na igrišču pod vodstvom športnega učitelja g. Kleina, obvezni cross-training za naslednje srednje in dolgoprogaste: Bezja Toni, Čurda, Djinovski, Gabrček, Hlebec, Jordan Marjan, Kranjec, Krevs, Krump, Naborski, Ogrin Franc in Miran, Pere, Pogaršek, Jože, Renčelj, Niličjo, Škensk, Šrakar I., Vahšar Zelenko, Zarga Eric in Ales. Poleg imenovanih so vključeni še ostali člani, Načelstvo.

SK GRAFIKA. Podporni člani imajo informativen sestanek pri Košku v Mostah v nedeljo ob 5.30 popoldne.

VREMENSKO POROČILO

Jugoslovanskega zimsko-sportnega saveza in Zveze za tujski promet z dne 21. februarja 1936.

Bistrica — Boh. jezero po stanju danes: +3 C, pooblačilo se je, mirno, snega v dolini ni.

Planina na Kraju po stanju 20. t. m.: —3 C, malo oblačno, severni veter, 280 cm srenja Smuka dobra.

Blede — jezero po stanju danes: 3 C, oblačno. Pokljuka po stanju 20. t. m.: —3 C, jasno, mirno, 100 cm srenja, Smuka dobra.

Kranjska gora — Rateče po stanju danes: —1 C, jasno, snega 10 cm.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 22. februarja: 12. Plošča za ploščo — napjev v napjev. — 12.45 Vremenska napoved, poročila. — 13.15 Čas, objava sproveda, obvest

Tinčkove in Tončkove prigode

260.

Svidenje med očetom in sinom.

Tri debele ure je že Primožek križem-kražem blodil z gorilo po džungli in iskal hrane. Pa ni našel hrane, ampak čisto nekaj drugega, stokrat dragocenejšega: očeta! Naši trije brodolomci, kapitan Mrhar, vrli mornar Koki in njegova izvoljenka kraljica Tinkatanka, so namreč še vedno taborili na kraju, kamor jih je zanesel splav, ko se je ladja potopila.

Očka! je divjeradostno zaklical Primožek že od daleč in mu hitel nasproti.

Sinko! je ves srečen zaklical kapitan Mrhar in razprostrl roke, ko je zagledal svojega izgubljenega sina spel živega in zdravega pred seboj.

Planila sta si v objem in sta bila ganjena oba.

»Se mi je kaj zdelo,« je dejal Primožek, ki je bil nemalo ponosen na svojega očeta, »se mi je kaj zdelo, da boš tudi ti vihar brez neizgode prestal.«

»Nisem zastoj več kot polovico svojega življenja preživel na morju,« se je mogočno izprsil kapitan Mrhar in si hrabro pogladil košato brado. »Če bi me vsaka sapica hotela spraviti na oni svet, ho, ho, kje bi že bil! Najmanj stokrat bi bil že moral umreti!« Tedaj se je nečesa domislil in se ozrl okoli sebe. »Ampak, kje imaš pa Tinčka in Tončka?«

»Ta dva sta pa odplula novim pustolovčinam nasproti,« je turbo oddehal Primožek. »Ali ju hočete videti? Pojdite za menoj, vam ju bom takoj pokazal!«

Odvedel jih je na takšen kraj brega, odkoder je bil širok razgled po reki.

Inserirajte v »Slovenca«

Najlepše darilo za novoporočence

kakor lepe slike, kipe, križe za na steno in namizne, cele garniture (križ z zraven pripadajočimi svečniki) vzgojne knjige, molitvenike in rožne vence dobite v največji izbiri in po najnižji ceni v trgovini

H. NIČMAN — LJUBLJANA
Kopitarjeva ulica 2

Istotam se naroča tudi najnovejša knjiga: DARUJ SE BOGU: cena vez, Din 20— vez, Din 25—, katera je ena najlepših med slovenskim nabožnim slovstvom.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; ženitovanjski oglasi Din 2—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonoska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Pravkar došla prava erfurtska semena

uradno preizkušena
katera dobite v trgovini

M. Vidmajer,

Cankarjevo nabrežje 3, — in na stojnici Nabrežje
20. septembra, poleg tromostovja.

Službe iščejo

Trgovska pomočnica z dežele, poštena, pridna, zanesljiva, dobra moč, večša vseh hišnih del in kuhanja, išče službo kjerkoli. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra moč« št. 2360. (a)

Službo dobe

Prodajalko s kapitalom — iščem za specerijo na deželi. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« 2260. b

Vajenci

Učenko za strojno pletenje, sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. — M. Cvikel, strojno pletenje, Kočevje 56. v

Razno

Vino za seno želi zamenjati Vinarska zadruga v Metliki. Ponudbe naj se pošljejo na isti naslov do 1. marca 1936.

Nadomestni deli

za vse vrste šivalnih strojev vedno na zalogi
Hitra postrežba! — Znižane cene!

A. Guttmann — Zagreb — Martičeva 4
Telefon 58-21

Umrli je dne 20. februarja 1936 po kratki bolezni gospod

Rajko Lecker

uradnik drž. žel. v pokoju

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v soboto, dne 22. februarja ob 16.15 iz mestne mrtvašnice v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 24. februarja ob osmih v franciški župni cerkvi.

Maribor, Split, 21. febr. 1936.

Radbina Pirnat-Lecker.

Vnajem

Pisarniške prostore lepe, sestojče iz 6 sob in pritlikin, oddamo za ugodno ceno blizu palače Banske uprave. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2371. (n)

Posestva

Novozidana vila enonadstropna, 6 stanovanjskih prostorov, vrt, tik Mirja — napredaj za 250.000 Din. — Ogled dnevno od 14. do 15. ure na Emonski cesti št. 25. p

Stanovanja

Stanovanje 5 sob, pritlikine, komfortno, rabim. Dopise upravi »Slovenca« pod »Sigurne plačnik« št. 2375. (c)

Kupimo

Tri decimal. tehtnice 100—250 kg, malo rabljene, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 150.

Vojno škodo

[Ratna šteta], obligacije mestne občine ljubljanske in hranilne knjižice takoj lahko prodaste po najvišji ceni proti gotovini potom trg. agent. bančnih poslov Alojziji Planinšek — Ljubljana — Beethovnova ulica 14/I, telefon 35-10.

Prodame

Mizarji!

Vse mizarске potrebnosti dobite najceneje samo v železnini Weiner, Zagreb, Ilica 55. (l)

Telefon 2039

PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Gospodinj, pozor!

Vedno v zalogi sveža štajerska jajca — najnižje cene. Baloh, Kolodvorska ulica 18. (l)

Špargeljeve sadike

v različnih, najfinjših sortah, za pomladansko saditev nudi najceneje Pahor, Skaručna nad Ljubljano. (l)

Trenčkote

vsa oblačila, perilo itd. — v ogromni izbiri — kupite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

Fizol

vseh vrst, v vsaki količini, ugodno prodaja Zdošek E., Sv. Jurij ob j. ž.

Prodaj

stroj za krpanje vreč, moško kolo in otroški stolček. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2377. (l)

Malo rabljene

šivalne stroje in kolesa poceni kupite pri »Promet« (nasproti križanske cerkve). (l)

Blago, za čigar trpežnost garantiramo, razpošiljamo cenejše nego drugače za časa Belega tedna.

Zahtevajte takoj **brezplačni slovenski cenik**

Kasner & Ofler

Največja trgovska in odpremna hiša v Jugoslaviji.

Čevljar, šivalni stroj malo rabljen, prvovrsten, za fino pripravo vrhnih delov — po jako nizki ceni napredaj. — Poizve se pri Franc Peterlin, Kamnik, Šutna. (l)

Za pomladansko saditev

Sadno drevje: Jablane, hruške, visokodebelne, pritlikne, češnje, slive in marelice, visokodebelne, in brekve, pritlikne, v najboljših sortah, drevoredna in okrasna drevesa,

okrasno grmovje, konifere, trajnice — perene, ima napredaj po zmernih cenah Vrtarinja in drevesnica Olepševalnega društva za mesto Maribor, Koroščeva ulica 29.

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je danes naša srčno ljubljena soproga, mama, stara mama, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

Josipina Rebolj roj. Simončič
vdova Sedlar
hišna posestnica

po kratkem trpljenju, previdena s svetimi zakramenti, umrla.

Predrago in nepozabno pokojnico bomo spremili na njeni zadnji poti v nedeljo 23. februarja 1936 ob štirih popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 24. februarja ob pol osmih zjutraj v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani in v župni cerkvi v St. Rupertu na Dolenjskem.

Ljubljana, dne 21. februarja 1936.

Rebolj Josip, soproga, Sedlar Ivan, trgovec, sin, Ivanka poroč. Jeras, Anica poroč. Živec in Jožica poroč. Kušar, hčerke, rodbine Simončič, Kušar, Sedlar, Rebolj in ostalo sorodstvo.

Ludwig Ganghofer:

Grad Hubert

(Roman.)

5.

Dehteče sončno jutro. Nebo brez oblaka, nad gorami še sinje sence, vse vaške hiše so bile pa že vendar v zlati jutranji zarji. Poslednje megle so se kodrale nad gozdi ter splahnevale v zraku. Pred vsemi dvorci so kokodakale kokoši in na telegrafski žici, ki je vodila mimo Hornegerine hiše, so sedele v dolgi vrsti lahno ščebetajoče stare in mlade lastovice.

France, opremljen za v gore, je stal pri cvetličnih gredicah in trgal živordeče nageljne. Nato se je muzaje iztisnil skozi ograjo ter ročno odhitel.

Pred povratkom v gore je imel še opravke v vasi. Šest od sedem gonjačev, ki jih je zahteval grof Ege, je bil najel že prejšnji večer, zadnjega je moral še najti. Ker je moral France vedno misliti na Mali, je mislil Bruknerja. Ta seveda ni še nikoli služil za gonjača.

Stari Mozer, odslavljeni grofov puškonosec, je celo žušljaj, da je Brukner prejšnja leta »hodil«, to naj bi pomenilo, da je bil divji lovec. O tem se je seveda samo govorilo. Stari Mozer je rad čenčal in kar se je zvalo kinet, mu je bilo sumljivo. France je bil prepričan, da delajo Malinemu bratu krivico. Menil je, da ne bi mogel dobiti boljšega gonjača od Bruknerja, kateremu mora pač tudi dobrodošel. Vendar se je France obotavljal, ko je dospel do Bruknerjevine. Dvorišče je bilo prazno, hišna vrata zaprta. Od skednja je zaslišal zvoneče udare klepača. France je opazoval okoli oken, in ko je tam

zagledal nekaj belega, je ročno odprl vratica v ograji, potrkal na okno ter pritisnil smejoče se obličje na šipo.

»Dobro jutro, Mali!«

»Jej, saj se mi dozdeva, France!« se je oglasilo v sobi.

»Kaj-pa-da! Zdaj me poznaš? Jaz sam sem bil včeraj tudi čisto slep. Sele mati mi je povedala. In prav takoj sem si mislil, svoji sošolki pa moram želeči dober začetek v domovini. Pridi, upaj si no malo ven k meni!«

Hišna vrata so se odprla in Mali je stopila v sonce. Z rokami je objemala rožasto blazinico, iz katere je kukala mlahava otrokova glava; bil je uvel obrazek s trudnimi očmi in brezbarvnimi ustni, okoli katerih je bila že zaznamovana trpkost življenja. — France je pa ogle doval le dekletov obraz, ki ni z nobeno sledjo izdajal prečute noči. Počasi sta si podala roke ter se molče gledala v oči, kot da govori iz njih spomin daljne mladosti in dobrega prijateljstva, ki je bilo nekoč združilo njuni mladi sreči.

Francetu se je najprej razvezal jezik: »Mali! Cedno si se razrasla!«

»Pojdi! Ti!« se je kujalo dekle. »Zdi se mi, da je iz tebe postal pravi čevkač.«

»Povem, kar je res! Cisto vroče mi postane, kadar te gledam in si pravim: to je moja Mali!«

Dekle se je začudilo: »Tvoja Mali? Ti si pa hiter!«

»Pa je vendar res, da sva midva vedno skupaj tičala kakor ptici in perje. Dokler nisva odrasla.« Z lovčevega obraza je izginila smehljajoča radost. »Toda zdaj si pa zopet tu!« V Francetovih očeh je zopet vželo sonce. »In kar ne morem razumeti tega, da te včeraj nisem mogel takoj spoznati. — Saj ti gleda še vedno ljubo otroško obličje v oči.«

»In tvoje so še vedno isti lešniki!« je smehljaje rekla Mali.

»No torej, potem vse soglaša. Zdaj bomo pa zopet začeli staro prijateljstvo. In glej!« France je snel klobuk ter vzel nageljno izza traka, »tu sem ti za začetek pravkar nekaj prinesel!«

Maline oči so zagorele, ko ji je lovec ponudil šopek. Hotela si je zatakiniti nageljne v nedrje. Tedaj je pa otroče proseče stegnilo ročico iz blazine ter seglo z bledimi prstki za rdečimi rožami. Mali ni bila trdosrčna, da bi bolnemu otroku ne privoščila tega malega veselja.

»Kaj, malček, lepe rožice!« je nežno čebljala, »In vse so tvoje, vse!« Otrokovi ročki sta kuzmali in trgali rože, da so rdeči kosmiči padali na tla. Mali se je vznemirila: »Kajne, France, da nisi hud?«

»Pojdi no; kaj pa govoriš!« S srčnim usmiljenjem so visele Francetove oči na malem otrokovem obrazku. »O ubožček!«

»Doktor meni, da je srce slabo. Tak otrok, tako dober! Če bi mu le mogla dati kaj od svojega...«

Da bi otroku olajšala igranje s cvetlicami, se je Mali vsedla na klop. In medtem, ko je otroček ril po cvetlicah, je čebljala z njim ter mu gladila tenke sršče laske.

Muzaje se jo je opazoval lovec. »To je res lepo videti: Ti mlada mamica!«

Tako šegavo preplašeno se je ozrla vanj, da se je moral smejati. In nato ga je oštevala: »Nikar tako na glas! Naš gospod zgoraj še spi! Temu ga je danes treba! Kaj le mora imeti? Vso noč je bil pokoncu ter se je sprehajal po stropu.«